

Genitivni prijedložni izrazi u jeziku medija

Rutnik, Anita

Master's thesis / Diplomski rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:142:304819>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-04**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Filozofski fakultet
Diplomski studij hrvatskoga jezika i književnosti

Anita Rutnik

Genitivni prijedložni izrazi u jeziku medija

Diplomski rad

Mentorica: prof. dr. sc. Vlasta Rišner

Osijek, 2017.

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet Osijek

Odsjek za hrvatski jezik i književnost

Katedra za suvremeni hrvatski jezik

Diplomski studij hrvatskoga jezika i književnosti

Anita Rutnik

Genitivni prijedložni izrazi u jeziku medija

Diplomski rad

Znanstveno područje humanističkih znanosti, polje filologije, grana kroatistike

Mentorica: prof. dr. sc. Vlasta Rišner

Osijek, 2017.

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Prijedlozi.....	2
2.1. Značenje prijedloga.....	2
3. Prijedlozi s genitivom	10
3.1. G s prijedlogom <i>od</i>	10
3.2. G s prijedlogom <i>do</i>	17
3.3. G s prijedlogom <i>iz</i>	21
3.4. G s prijedlogom <i>s(a)</i>	23
3.5. G s prijedlozima <i>ispred</i> i <i>iza</i> te <i>izvan</i> i <i>unutar</i>	24
3.6. G s prijedlozima <i>iznad</i> , <i>ispod</i> , <i>poviše</i> i <i>niže</i>	28
3.7. G s prijedlozima <i>prije</i> , <i>uочи</i> , <i>poslije</i> , <i>nakon</i> , <i>za</i> i <i>tijekom (tokom)</i>	29
3.8. G s prijedlozima <i>dno (podno, nadno, udno)</i> i <i>vrh (povrh, navrh, uvrh, zavrh)</i>	32
3.9. G s prijedlozima <i>nakraj</i> , <i>onkraj</i> , <i>krajem</i> i <i>potkraj</i>	34
3.10. G s prijedlozima <i>sred (nasred, posred, usred)</i>	36
3.11. G s prijedlogom <i>oko (okolo)</i>	37
3.12. G s prijedlozima <i>blizu</i> , <i>kod</i> , <i>(po)kraj</i> , <i>pored</i> , <i>nadomak</i> , <i>nadohvat</i> , <i>u</i> i <i>mimo</i>	39
3.13. G s prijedlozima <i>(uz)duž</i> , <i>širo</i> m i <i>diljem</i>	42
3.14. G s prijedlogom <i>preko</i>	43
3.15. G s prijedlozima <i>bez</i> i <i>osim</i>	45
3.16. G s prijedlozima <i>mjesto (umjesto, namjesto)</i> i <i>uime</i>	46
3.17. G s prijedlozima <i>putem</i> , <i>pomoću</i> i <i>posredstvom</i>	47
3.18. G s prijedlogom <i>između</i>	48
3.19. G s prijedlozima <i>(na)spram</i> , <i>put</i> , <i>protiv</i> , <i>nasuprot</i> , <i>usprkos</i> i <i>unatoč</i>	48
3.20. G s prijedlozima <i>zbog</i> , <i>uslijed</i> i <i>radi (zaradi, poradi)</i>	50

3.21. G s prijedlogom <i>glede</i>	52
3.22. G s prijedlozima <i>prigodom, prilikom i povodom</i>	52
3. Zaključak.....	54
4. Izvori.....	55
5. Literatura.....	56

Sažetak

Ovaj rad opisuje prijedložne izraze, i to one prijedložne izraze koji stoje uz genitiv, drugi po redu padež u hrvatskom jeziku. Opisuju se različiti prijedlozi koji dolaze s genitivom, a najviše značenja ima genitiv koji dolazi uz sljedeće prijedloge: *od, do, iz, s(a), oko, kod i preko*. S genitivom dolaze i prijedlozi: *ispred, iza, izvan, unutar, iznad, ispod, prije, uoči, podno, povrh, nakraj, krajem, potkraj, blizu, kraj, pored, nadohvat, uzduž, širom, bez, osim*. Genitiv s prijedlozima najčešće označuje prostor, vrijeme, uzrok, suprotnost, dopusnost i posvojnost. U radu se posebno naglašavaju genitivna značenja različito opisana u različitim gramatikama i savjetnicima. Teorijski opisi potvrđeni su primjerima iz medija, osobito internetom i televizijom.

Ključne riječi: prijedložni genitiv, značenja genitiva, jezik medija

1. Uvod

Genitiv je padež uz koji dolazi najveći broj prijedloga. Uz njega se pojavljuje više prijedloga nego uza sve ostale padeže zajedno. Najviše značenja genitiva s prijedlozima opisuju Josip Silić i Ivo Pranjković u *Gramatici hrvatskoga jezika*, Dragutin Raguž u *Praktičnoj hrvatskoj gramatici* te autori *Hrvatskog jezičnog savjetnika* (Eugenija Barić, Lana Hudeček, Nebojša Koharović, Mijo Lončarić, Marko Lukenda, Mile Mamić, Milica Mihaljević, Ljiljana Šarić, Vanja Švačko, Luka Vukojević, Vesna Zečević, Mateo Žagar). Ipak, najveći broj značenja donose J. Silić i I. Pranjković u *Gramatici hrvatskoga jezika* koji, za razliku od ostalih, svako značenje opisuju i opimjeruju te je iz tog razloga rad ustrojen prema njihovoj klasifikaciji genitiva s prijedlozima. Ne može se govoriti o točnom broju prijedloga koji dolaze uz genitiv jer postoji raskorak između norme i uporabe; sve više se prijedloga u razgovornom jeziku upotrebljava s genitivom, a norma još uvijek preporučuje njihovu uporabu u dativu. Takvi su primjerice prijedlozi *nasuprot*, *usprkos* i *unatoč*. Primjeri značenja genitiva s prijedlozima pronađeni su na različitim internetskim portalima (*jutarnji.hr*, *večernji.hr*, *dnevnik.hr*, *republika.eu*, *dnevno.hr*, *slobodnadalmacija.hr*, *24sata.hr*, *tportal.hr* i dr.) te na *Televiziji Slavonije i Baranje*. Medijski prostor trebao bi biti mjesto na kojemu se javnost može naučiti pravilnome pisanju i govorenju, no je li to zaista tako vidjet će se u radu.

2. Prijedlozi

Hrvatski jezik poznaje deset različitih vrsta riječi koje su gramatičari podijelili na promjenjive i nepromjenjive. Promjenjive su vrste riječi imenice, glagoli, pridjevi, zamjenice i brojevi, dok su prilozi, prijedlozi, veznici, čestice, usklici ili uzvici nepromjenjive vrste riječi. Ovaj će se rad baviti prijedlozima, odnosno prijedložnim izrazima. „Prijedlozi se zato tako zovu, jer ponajviše stoje pred svojom riječi.“ (Simeon, 1969: 175) Različite gramatike donose različite definicije za prijedloge, pa tako u *Hrvatskoj gramatici* stoji: „Prijedlozi su riječi koje izriču različite odnose između onog što znače imenice ili na što upućuju zamjenice. Prijedlozi se zovu tako zato što predlažu, tj. meću ispred riječi s kojom su u vezi. Samo prijedlozi *radi*, *unatoč* i *usprkos* mogu stajati iza te riječi.“ (Barić i dr., 1995: 771). Težak i Babić u svojoj *Gramatici hrvatskoga jezika* prijedloge definiraju kao „nepromjenjive riječi koje služe da bi se pokazali odnosi među bićima, stvarima i pojavama te utječu na padež riječi uz koju stoje.“ (Težak, Babić, 2009: 162) J. Silić i I. Pranjković u *Gramatici hrvatskoga jezika* za prijedloge kažu da su „suznačne nepromjenjive riječi kojima se upućuje na odnose među predmetima ili događajima“ (Silić, Pranjković, 2007: 242), a dijele ih na neproizvedene i proizvedene.

Za spomenute neproizvedene prijedloge J. Silić i I. Pranjković kažu da su podrijetlom nemotivirani, a to su npr. *u*, *na*, *od*, *po*, *zbog*, dok su proizvedeni podrijetlom motivirani. Često su to imenički oblici intrumentala, npr. *krajem*, *putem*, *silom*, a osim toga mogu biti i glagolski prilozi kao npr. *zahvaljujući*, *isključivši*, *izuzevši*, te prijedložno-padežni izrazi *na osnovi*, *u skladu s*, *s obzirom na* i sl.

2.1. Prijedložna značenja

„Prijedlozi znače različite odnose onoga što znači imenica, a imenica, opet, ima različite padeže koji iskazuju različite odnose onoga što ona znači prema radnji o kojoj se u rečenici govori. Stoga se imenica, kad ima uza se prijedlog, veže s njim u onom padežu koji značenjem odgovara njegovu značenju. Veza prijedloga s imenicom zove se prijedložni izraz.“ (Barić i dr., 1995: 771) Sanda Ham u *Školskoj gramatici hrvatskoga jezika* za prijedložni izraz kaže da je veza prijedloga s riječi koja je u kojem kosom padežu te da se u prijedložnom izrazu prijedlozi slažu s riječima u određenim padežima i ne može se svaki prijedlog složiti sa svakim padežom. Koji se prijedlog slaže s kojim padežom najlakše je utvrditi tako da se uz prijedlog postavljaju padežna pitanja. (Ham, 2009: 99) Ovaj rad bavit će se upravo prijedložnim izrazima.

J. Silić i I. Pranjković u svojoj *Gramatici hrvatskoga jezika* prijedloge prema značenju dijele na dimenzionalne i nedimenzionalne. Dimenzionalna značenja prijedloga koja upućuju na mjerljivost, odnosno na jednu od dimenzija koje uključuju prostor i vrijeme, J. Silić i I. Pranjković dijele na prostorna i vremenska značenja. „Prostorna su značenja prijedloga osnovna, primarna i najčešća. Sva se glavna prostorna značenja mogu opisati na temelju suodnosa između dvaju predmeta ili dvaju skupova predmeta, između predmeta kojemu treba odrediti mjesto koji je objekt lokalizacije (OL) i predmeta uz pomoć kojega se objektu lokalizacije određuje mjesto, tj. lokalizatora (L).“ (Silić, Pranjković, 2007: 245) U *Gramatici* je navedeno dvadeset prostornih značenja prijedloga, a značenja s dodatnim objašnjenjem i primjerima prikazana su u sljedećoj tablici:

Prostorna značenja		
predmjesnost (prelokalnost)	OL nalazi se ili kreće s prednje strane u odnosu na L	<i>ispred stana, pred čovjeka/čovjekom, s prednje strane zgrade</i>
izamjesnost (postlokalnost)	OL nalazi se ili kreće sa stražnje strane u odnosu na L	<i>iza televizora, za brdo/brdom, sa stražnje strane škole</i>
nadmjesnost (supralokalnost)	OL nalazi se ili kreće sa stražnje strane u odnosu na L	<i>na stol/stolu, po prašini, iznad kuće, povrh oblaka</i>
podmjesnost (sublokalnost)	OL u odnosu je s nižim, donjim dijelom L	<i>pod trešnju/trešnjom, ispod prozora</i>
unutarmjesnost (intralokalnost)	OL nalazi se ili kreće u granicama L	<i>u dvorištu, unutar institucije, u sklopu projekta</i>
izvanmjesnost (ektralokalnost)	OL nalazi se ili kreće izvan granica L	<i>(iz)van kazališta, izvan zdravstva</i>
primjesnost (adlokalnost)	OL nalazi se u neposrednoj blizini L	<i>blizu stana, u blizini vlaka, (po)kraj obale, pored mora</i>
prostorna udaljenost (ultralokalnost)	OL nalazi se ili kreće na većoj udaljenosti od L	<i>daleko od trgovine, podalje od očiju javnosti</i>

bočna prostornost (lateralna lokalnost)	OL nalazi se ili kreće sa strane (zdesna ili slijeva) u odnosu na L	<i>bočno od vrata, slijeva od bolnice</i>
horizontalna prostornost (ekstremalna lokalnost)	OL nalazi se na čelnome ili začelnome dijelu u odnosu na L	<i>čelo stola, na početku grada, nakraj ulice</i>
prostornost po dužini/širini (prolokalnost)	OL najčešće se kreće po dužini ili širini L	<i>uzduž staze, dužinom dvorišta, širinom ulice</i>
okomjesnost (cirkumlokalnost)	OL nalazi se ili kreće s više ili sa svih strana u odnosu na L	<i>oko otoka, uokrug sela</i>
srednišnja prostornost (centrumlokalnost)	OL nalazi se ili kreće u središnjem dijelu L	<i>usred parka, sredinom staze, na centru igrališta.</i>
prekomjesnost (translokalnost)	OL nalazi se ili kreće poprijeko u odnosu na L	<i>preko balkona, poprijeko od glavnog trga</i>
visinska prostornost (ekvilokalnost)	OL određuje se u odnosu na neku točku po visini L	<i>na razini (mora), u visini (nebodera), niže od (kuće)</i>
međumjesnost (interlokalnost)	OL okružen je lokalizatorima. Ako ih je dva, riječ je a) o linearnom interesivu; ako ih je više, onda je riječ b) o skupnom interesivu	<i>a) između kuhinje i balkona, između mladenaca b) među studente/studentima</i>
umjestomjesnost (alterlokalnost)	OL mijenja poziciju s lokalizatorom	<i>umjesto škole (sagradili su hotel), na mjestu stare općine (sada je robna kuća)</i>
prostorna sučeljenost (frontalna lokalnost)	OL nalazi se ili kreće na manjemu ili većemu odstojanju u odnosu na L, i tako da su im prednje strane sučeljene	<i>nasuprot bolnici/bolnice, preko puta crkve</i>
usmjerena prostornost	OL kreće se u smjeru L. S obzirom na to je li granica	<i>a) ka gornjem gradu, prema jugu</i>

(direktivna lokalnost)	kretanja fiksirana, razlikuje se: a) opća direktivnost b) direktivno-granična lokalnost	<i>b) do zida (dotrčati), u luku (stići)</i>
ablativna prostornost (ablokalnost)	OL kreće se tako da se udaljuje od L	<i>iz škole (doći), od temelja (početi), ispred glavne pošte (krenuti)</i>

Osim prostornih značenja, u dimenzionalna značenja prijedloga J. Silić i I. Pranjković svrstavaju i vremenska značenja kod kojih je riječ o odnosu „između događaja (D) i vremenskoga lokalizatora (VL), tj. jezične jedinice s vremenskim značenjem uz pomoć koje se precizira vrijeme događanja.“ (Silić, Pranjković, 2007: 247) Vremenska značenja prijedloga uz dodatna objašnjenja i primjere prikazana su u sljedećoj tablici:

Vremenska značenja		
istodobnost (simultanost)	Vrijeme događaja popudara se s vremenom koje je označeno VL	<i>za vrijeme blagdana, za ljetnih vrućina</i>
prijevremenost (anteriornost)	Vrijeme događaja prethodi vremenu označenomu VL	<i>prije Uskrsa, prije godinu dana, pred žetvu, uoči Božića</i>
poslijevremenost (posteriornost)	Vrijeme događaja smješta se iza vremena označenog VL	<i>poslije rata, nakon večere, iza polugodišta</i>
krozvremenost (protemporalnost)	Vrsta istovremenosti kod koje je posebno naglašeno značenje protjecanja vremena	<i>kroz cijelu godinu, preko praznika, tijekom mjeseca listopada</i>
ablativna temporalnost (abtemporalnost)	VL označuje vrijeme od kojega se počinje odvijati kakav događaj	<i>od prošlog ljeta, iz mladih dana</i>
izmeđuвременost (intertemporalnost)	Događaj se smješta u interval označen dvama VL	<i>između srijede i četvrtka</i>

unutarvremenost (intertemporalnost)	Događaj se odvija unutar vremenskoga roka određenoga VL	<i>u tjedan dana, u roku od dva mjeseca</i>
okovremenost (cirkumtemporalnost)	Događaj se odvija približno u vrijeme koje se označuje VL	<i>oko Božića, oko sedam sati</i>
usporodna temporalnost	Događaj traje kraće ili duže od vremena označenoga VL	<i>preko dva mjeseca, preko/iznad pedeset godina</i>
„prostorna temporalnost“	Tip vremenskog značenja koje uključuje i prostor	<i>po magli (voziti) – udružuje se značenje „voziti dok traje magla“ sa značenjem „voziti po mjestu na kojem je magla“.</i>
direktivno-granična temporalnost	Događaj se odvija do granice koju određuje vremenski odsječak označen VL	<i>do veljače, do ove godine, do smrti</i>
sredvremenost (centrumtemporalnost)	Događaj se odvija u središnjem dijelu vremenskoga odsječka označenoga VL	<i>usred ljeta, usred bijela dana, sredinom srpnja</i>
ekstremalna temporalnost	Događaj se odvija na početku ili na kraju vremenskoga odsječka označenoga VL	<i>početkom stoljeća, krajem/koncem svibanjskih svečanosti</i>
socijativna temporalnost	Događaj se odvija zajedno s vremenskim odsječkom označenim VL	<i>s vremenom, s godinama</i>
umjestovremenost (altertemporalnost)	Događaj pretpostavlja dva vremenska lokalizatora i ne povezuje se s jednim („očekovanim“), nego s drugim („rezervnim“)	<i>umjesto nedjeljom (sastaju se ponedjeljkom), umjesto u svibnju (došao je u lipnju)</i>

„kauzalna temporalnost“	Neke vrste uzročnoga značenja, a posebno uzrok povoda, izravno su povezani s vremenom	<i>u povodu/povodom božićnih blagdana (održavati koncert)</i> – koncert se održava i u vremenskome odsječku podudarnome s božićnim blagdanima i zato što su božićni blagdani (uzrok)
-------------------------	---	---

Uz dimenzionalna značenja prijedloga, u hrvatskome jeziku postoje i nedimenzionalna značenja prijedloga, a tiču se „složenijih logičkih odnosa, kao što su pripadnost, sredstvo, način, uzrok, posljedica, uvjet i sl.“ (Silić, Pranjković, 2007: 248) Takvih značenja prijedloga ima izuzetno mnogo, a najčešća su prikazana u sljedećoj tablici:

odnosnost (relativnost)	Značenje prema kojemu se predmet tiče drugog predmeta, nalazi s s njim u kakvoj vezi	<i>u vezi s nedavnim događajima, s obzirom na iznijeti prijedlog, glede našeg dogovora</i>
značenje podrijetla ili potjecanja (ablativnost)	Podrazumijeva da jedan predmet vodi podrijetlo, da potječe od drugoga predmeta	<i>od bogatih roditelja (potjecati), od prijatelja (što saznati), iz knjiga (naučiti)</i>
značenje načina (modalnost)	Riječ je o načinu na koji se što u vezi s predmetom čini ili događa	<i>od srca (se smijati), s visoka (obraćati se), s naklonošću (pratiti), preko veze (zaposliti se)</i>
značenje namjere ili cilja (finalnost)	Obično se razvija od granične ili negranične direktivnosti i izražava se najčešće prijedlogom <i>za</i> , ali i drugim prijedlozima, obično s kakvim specifičnim značenjem	<i>za ukras (služiti), za školu (knjige), za pravdom (težiti); po stvari (poslati), radi zdravlja (vježbati)</i>
uzročnost (kauzalnost)	Značenje koje se često izražava prijedložnim izrazima i može biti	

	vrlo raznoliko jer se prijedlozima mogu označavati različiti tipovi uzroka:	
	a) djelatni uzrok (onaj koji izravno izaziva posljedicu)	<i>od udarca (pasti), od nesanice (patiti)</i>
	b) uzrok motiva (onaj koji je vezan s motivacijom, svjesnom ili voljnom, na kakav čin)	<i>iz neznanja (krivo postupiti), iz uvjerenja (što tvrditi)</i>
	c) uzrok kriterija (onaj koji označuje polazište, osnovu na kojoj se što temelji)	<i>na osnovi dokaza (biti osuđen), na temelju zapažanja (uvjeriti se u što)</i>
	d) uzrok povoda (to je uzrok vremenskoga podrijetla, koji nije u izravnoj vezi s posljedicom, ali može pomoći njezinoj realizaciji)	<i>povodom obljetnice rođenja (otvoriti izložbu), u povodu nemilih događaja (sazvati sastanak)</i>
usporednost (komparativnost)	To se značenje tiče uspoređivanja predmeta po kakvim svojstvima	<i>od moga brata (stariji), iznad prosjeka (biti pametan), ispod cijene (prodati)</i>
posvojnost (posesivnost)	Značenje u kojemu prijedlog označuje da što pripada onomu što znači imenska riječ	<i>(roman Kletva) od Augusta Šenoae, u mačke (oči), kod starijih osoba (tegobe)</i>
dijelnost (partitivnost)	Prijedlog s imenskom riječju označuje dio kakve tvari	<i>od otoka (poznajem samo Brač), među životinjama (voli samo divlje)</i>
suprotnost (adverzativnost)	To značenje pretpostavlja da je pojam označen imenskom riječju suprotan drugomu pojmu	<i>nasuprot očekivanjima (uspio je), (to se dogodilo) suprotno njegovoj želji</i>
dopusnost	Značenje koje pretpostavlja	<i>unatoč nastojanju (nije</i>

(koncesivnost)	okolnost koja pogoduje određenu zbivanju, a ono izostaje, ili obrnuto: okolnost koja je u suprotnosti s kakvim zbivanjem, a ono se ipak ostvaruje	<i>uspio), ni pored najboljih preporuka (nije se upisao na fakultet), unatoč izričitoj zabrani (i dalje su štrajkali)</i>
značenje izuzimanja (ekskluzivnost)	Imenska riječ označuje dio koji biva izdvojen, izuzet iz cjeline	<i>bez predsjednika (početi sjednicu), mimo običaja (postupiti)</i>
značenje društva (socijativnost)	Imenska riječ označuje predmet koji je u zajedništvu, u društvu s drugim predmetom	<i>s kolegama (doći), (žene) s djecom, pri zdravoj pameti (rasuđivati)</i>
značenje sredstva (intrumentalnost)	Imenska riječ označuje sredstvo za obavljanje kakve radnje	<i>s puno jezika (služiti se), iz puške (pucati), putem pošte (poslati)</i>
značenje kakvoće (kvalitativnost)	Prijedlog i imenska riječ označuju osobinu, kakvoću, svojstvo predmeta	<i>(stolac) s naslonom, (obitelj) bez djece, (kuća) od kamena</i>
uvjetnost (kondicionalnost)	Jedan predmet (događaj ili pojava) uvjet je drugomu predmetu (događaju ili pojavi)	<i>uz takvu mirovinu (jedva preživljavaju), kraj dobrih ljudi (lakše je živjeti)</i>
značenje zamjene (supstitutivnost)	Tu se pretpostavlja da jedan predmet dolazi na mjesto drugog predmeta, odnosno da biva njime nadomješten, zamijenjen	<i>umjesto mene (došao je kolega), umjesto mesa (jesti povrće), uime zastupnika (predložiti)</i>
značenje sličnosti (similitativnost)	Imenskom riječju označuje se predmet koji slični drugomu predmetu	<i>poput prosjaka (moliti), poput svih drugih ljudi (bojati se bolesti)</i>

3. Prijedlozi s genitivom

Prijedlozi su riječi koje uvijek dolaze uz riječ u određenom padežu, tj. upravo su prijedlozi ti koji često određuju u kojemu će padežu biti riječ koja stoji uz prijedlog. Najviše prijedloga dolazi uz genitiv, drugi po redu padež u hrvatskome jeziku. To je padež „koji su antički gramatici definirali kao onaj, kojemu je svojstveno da označuje pripadanje nekoj kategoriji ili vrsti (...) Kasnije je ime genitiv dano i drugim nominalnim refleksivskim modifikacijama u drugim jezicima koji imaju takve sintaksne službe.“ (Simeon, 1969: 390-391) Poveći popis prijedloga koji dolaze s genitivom navode J. Silić i I. Pranjković u svojoj *Gramatici hrvatskoga jezika*, a neki od njih jesu: *bez, blizu, do, duž, ispod, ispred, iz(a), između, iznad, izvan, kod, kraj, oko, onkraj, osim, poput, pored, poslije, preko, prije, protiv, radi, spram, nakon, sred, unutar, uslijed, vrh, zbog, čelo, mjesto, put, nakraj, u ime, uoči, tijekom, tokom, širom, krajem, povodom, koncem, temeljem, glede, na kraju, na osnovi, u čast, u doba, u slučaju, u okviru, u obliku, u smjeru, u smislu, u tijeku, sa stajališta, u vidu, u vrijeme, nezavisno od, polazeći od, u razmaku od, u roku od, u trajanju od, za vrijeme* i dr.

Već je spomenuto da uz genitiv dolazi najveći broj prijedloga, više nego uza sve ostale padeže zajedno. „To je zato što je genitivno značenje najšire (značenje ticanja, odnosa u vrlo široku smislu), pa ima i najviše razloga da se takvo značenje konkretizira ili precizira. U posljednje je vrijeme broj prijedloga s genitivom još i porastao jer se neki prijedlozi, koji su se prije slagali s dativom, danas sve češće slažu s genitivom, iako norma preporučuje da se i dalje slažu s dativom ili da takvo slaganje bude bar primarno.“ (Silić, Pranjković, 2007: 203-204)

3.1. Genitiv s prijedlogom *od*

D. Raguž u svojoj *Praktičnoj hrvatskoj gramatici*, kao i autori *Hrvatskog jezičnog savjetnika*, navodi da genitiv s prijedlogom *od* pokriva najviše značenja. Prijedlog *od* najtipičniji je i najbliži temeljnom značenju genitiva. „Njegovo je osnovno značenje ablativno, tj. značenje kretanja predmeta koji se udaljuje od drugoga predmeta, značenje odvajanja, potjecanja, podrijetla i sl.“ (Silić, Pranjković, 2007: 204) Na internetskim portalima pronađen je sljedeći primjer:

- (1) *Vukašinić je otišao sinoć oko 19 sati od kuće u nepoznatom pravcu.*
(<http://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/vidno-uzrujan-mladic-pobjegao-od-kuce-rekao-je-da-se-zeli-od-svega-ocistiti---455579.html>, 29. travnja 2017.)

Ablativnom je značenju slično i značenje otklanjanja, rastavljanja, oslobađanja. Navedeno značenje u genitivu s prijedlogom *od* lako se može pronaći u medijima:

- (2) *Ključan je podatak bio datiranje Graecopithecusa u miocen, a onda i u vrijeme prije nego što se čovjek evolucijski odvojio od majmuna.* (<https://www.vecernji.hr/techsci/balkan-kolijevka-covjecanstva-1172117>, 25. svibnja 2017.)
- (3) *Osijek je oslobođen od Osmanlija 26. rujna 1687., nakon 161 godine osmanske vladavine.* (<http://www.osijek.hr/index.php/cro/Osijek/Povijest>, 29. travnja 2017.)

Ablativno značenje genitiva s prijedlogom *od* može se pojaviti i u prostornom smislu kada „pretpostavlja mjesto od kojega počinje kakva radnja, a može biti riječ i o kakvoj, većoj ili manjoj, udaljenosti predmeta od predmeta.“ (Silić, Pranjković, 2007: 204) Primjer pronađen u medijima jest sljedeći:

- (4) *Cestarina na autocesti od Zagreba do Siska, odnosno od ulaza Mraclin do Buševca, raste s četiri na pet kuna (...)* (<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/od-sutra-poskupljuje-cestarina-evo-i-novih-cijena-20170402>, 25. svibnja 2017.)

Osim u prostornom smislu, ablativnost se može očitovati i u vremenskom smislu „kao početak kakva vremenskog tijeka, vremenski odsječak od kojega se što počinje događati.“ (Silić, Pranjković, 2007: 204) Primjeri iz medija jesu sljedeći:

- (5) *Ljude diljem planeta još od pamtivijeka zanima kakva ih budućnost očekuje (...)* (<http://republika.eu/novost/60535/obecali-bolju-2017.-ali>, 2. svibnja 2017.)
- (6) *Kroz drugu mjeru obitelji bi primale 1000 kn mjesečno kroz tri godine od rođenja trećeg djeteta.* (<http://republika.eu/novost/64850/kristijan-simicic-smanjiti-cemo-rashode-za-place-i-materijalne-troskove-te-ih-usmjeriti-na-investicije>, 2. svibnja 2017.)
- (7) *Mnogo Slavonaca i Baranjaca od početka godine je zaraženo, a broj prijavljenih novooboljelih još uvijek ne opada.* (<https://www.youtube.com/watch?v=JESjScOe9q8>, 7. lipnja 2017.)

Prijedložno-padežni izrazi s prijedlogom *od* mogu imati i načinsko značenje, osobito u ustaljenim i/ili frazeologiziranim izrazima. Takvi izrazi mogu se pronaći i u medijima:

- (8) *Iako je bila od glave do pete u krpicama proslavljene modne kuće, Salma to može ipak bolje!* (<https://www.tportal.hr/lifestyle/clanak/u-skupim-krpicama-od-glave-do-pete-a-rezultat-los-20170306>, 2. svibnja 2017.)

U članku *Parni prijedlozi* Barbara Kovačević i Ivana Matas Ivanković govore o prijedlozima koji se često pojavljuju u paru te ističu da najčešći par čine prijedlozi *od* i *do*. (Kovačević, Ivanković, 2007: 248) Ti prijedlozi dolaze s nekoliko značenja, a neka od njih su prostorno, vremensko, načinsko, značenje mjere, distributivnosti i sl.

Uz načinsko značenje, prijedložno-padežni izrazi s prijedlogom *od* mogu imati i uzročno značenje:

- (9) *Susjedi nesretnog muškarca, koji je po njihovom mišljenju umro od straha, nisu bas raspoloženi bilo što reći.* (<http://www.24sata.hr/news/tuzna-sudbina-umro-od-straha-jer-mu-je-na-vrata-dosla-carina-510128>, 2. svibnja 2017.)
- (10) *Najmanje pet milijuna žena svaki mjesec pati od jake glavobolje uzrokovane hormonalnim promjenama.* (<https://www.tportal.hr/lifestyle/clanak/pet-milijuna-zena-pati-od-hormonalne-glavobolje-20090113>, 2. svibnja 2017.)
- (11) *Kako bi podsjetili i bolje upoznali Osječane s ovom bolesti Udruga bolesnika oboljelih od Parkinsonove bolesti „Buđenje“ dijelila je crvene tulipane kao simbol borbe protiv ove opake bolesti.* (<https://www.youtube.com/watch?v=VFREsSbHJk0>, 6. lipnja 2017.)

Jedno od brojnih značenja genitiva s prijedlogom *od* može se imenovati značenjem izdvajanja kada se jedan predmet po čemu izdvaja iz skupa drugih predmeta. Takvo značenje D. Raguž naziva značenjem izbora. Genitiv tada uz prijedlog *od* obvezno treba stajati u množini, što dokazuju sljedeći primjeri:

- (12) *Organizator Gala modnog showa Toni Brekalo okupio je na revijama neke od poznatijih ljepotica, poput Ive Jerković, Tine Katanić i Maje Lene Lopatny.* (<https://www.tportal.hr/lifestyle/clanak/nisu-li-ovo-najljepse-hrvatice-20131209>, 3. svibnja 2017.)
- (13) *Otok je jedan od najmlađih hrvatskih gradova sa sve manje mladih.* (<http://www.poslovni.hr/hrvatska/ovo-je-jedan-od-najmlaih-hrvatskih-gradova-a-nemaju-niti-srednju-skolu-327411>, 3. svibnja 2017.)

Slično prethodnome značenju jest značenje uspoređivanja, kada prijedlog *od* „dolazi uz komparativ ili uz kakvu drugu riječ usporednog značenja.“ (Silić, Pranjko, 2007: 204) To značenje također ima svoje mjesto u medijskom prostoru:

- (14) *Iako je temperatura vode bila tek neznatno iznad nule, instruktor iz ronilačkog kluba ARC Hidra proveo je pod ledom **više od deset minuta**.* (<https://www.vecernji.hr/zagreb/pod-ledom-proveo-vise-od-deset-minuta-749005>, 3. svibnja 2017.)
- (15) *Nova sportska limuzina s četiri prstena na rešetki hladnjaka vizualno se **razlikuje od ostatka game*** (...) (<https://www.tportal.hr/teho/clanak/audi-rs5-coupe-ne-izgleda-kao-ostali-audiji-svejedno-je-brutalan-20170308/print>, 3. svibnja 2017.)

Genitiv s prijedlogom *od* često se rabi i kao nesročni atribut koji izriče kakvu kvalitativnost, što je potvrđeno i u medijima:

- (16) *Dramski triptih „Ljudi **od voska**“ Mate Matišića sastoji se od tri samostalna i stilski različita dijela* (...) (<http://www.hnk.hr/predstavljena-dramska-praizvedba-ljudi-od-voska-mate-matisica/>, 3. svibnja 2017.)
- (17) *Leilani Franco iz Londona ušla je u Guinnessovu knjigu rekorda 2014. s čak tri rekorda kao žena **od gume**.* (<http://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/video-necete-vjerovati-ocima-zena-od-gume-usla-u-guinnessovu-knjigu-rekorda/1069256/>, 3. svibnja 2017.)

Kao atribut, genitiv s prijedlogom *od* može biti i objasnidbeni (eksplikativni) genitiv. Primjer takvog genitiva može se pronaći u medijima:

- (18) *Slovensko čudo **od djeteta**, 18-godišnji Luka Dončić još jednom je oduševio svojom košarkaškom genijalnošću.* (<http://net.hr/sport/letio-je-poput-jordana-slovensko-cudo-od-djeteta-odusevilo-genijalnim-potezom-klanja-mu-se-cijela-europa/>, 12. svibnja 2017.)
- (19) *Bio je duša **od čovjeka**, ali potpuno je pukao zbog duga.* (<http://www.24sata.hr/news/bio-je-dusa-od-covjeka-ali-potpuno-je-pukao-zbog-duga-522090>, 5. svibnja 2017.)

Prijedlog *od* dolazi i uz brojeve ili količinske izraze kada znači količinu, mjeru, cijenu i sl. (Raguž, 1997: 128):

- (20) *Sretni Britanac uz minimalni ulog od 17 kuna dobio je više od 12 milijuna kuna.* (<http://dnevnik.hr/vijesti/zanimljivosti/video-uz-ulog-od-17-kuna-na-konjima-zaradio-12-milijuna.html>, 3. svibnja 2017.)

Genitivom se može izricati i posvojnost. Iako se u normativnoj literaturi ističe nepravilnost genitiva s prijedlogom *od* u takvom značenju (npr. *sestra od prijateljice*), u svakodnevnom govoru često možemo čuti izraze kao npr. *sestra od ujaka*, *bratić od majke*, *stric od bake* i sl. Ne bi bilo zabrinjavajuće kada bi takvi izrazi, koje norma ne preporučuje, ostali samo na razini razgovornoga stila. Zabrinjavajuće postaje kada se takvi izrazi pronađu u novinskom članku, u kojemu se ne bi smjeli dogoditi takvi propusti:

- (21) (...) *njegov zastupnik je Davide Lippi, sin od poznatog trenera Marcella, svjetskog prvaka s Italijom 2006., koji je sada izbornik Kine.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/sport/hajduk/clanak/id/464217/hajduku-se-smijese-milijuni-ceka-se-samo-kalinicev-potpis>, 5. svibnja 2017.)

Međutim, na istom internetskom portalu, i to u članku istoga autora, može se pronaći i pravilna uporaba posvojnog genitiva:

- (22) (...) *tamo ih je dočekaio menadžer Davide Lippi (inače sin poznatog trenera Marcella) i odmah su se zatvorili u ured predsjednika Pescara Sabatinija.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/sport/domaci-nogomet/clanak/id/177546/ante-vukusic-docekali-su-me-poput-ronalda>, 5. svibnja 2017.)

Srećom, takve su pogreške vrlo rijetke i nije ih lako pronaći. Posvojni genitiv koji se upotrebljava u odnosima „među predmetima koji označuju štogod neživo“ (Silić, Pranjković, 2007: 205) posve je običan i može se pronaći kako u govoru, tako i u pismu:

- (23) *Koliko puta ste kasnili na posao jer niste mogli naći ključeve od auta?* (<http://www.24sata.hr/lifestyle/5-trikova-kako-prestati-gubiti-bitne-stvari-kljuceve-nakit-523646>, 14. svibnja 2017.)

Za takav primjer još 1859. godine Adolfo Weber ističe: „Kada se poblize označuju stvari, koje se grabiti dadu, metje se pred genitiv predlog *od*.“ (Weber, 1859: 31)

Kada je riječ o odnosu *dio – cjelina* u standardnome se jeziku „u pravilu ne treba izražavati prijedložnim genitivom ako ga je moguće izraziti besprijedložnim.“ (Hudeček, Kereković,

Mihaljević, 2015: 161) U medijima je moguće pronaći primjer uporabe prijedložnog genitiva u odnosu *dio – cjelina*:

- (24) *Meni je od Nove godine naovamo iz vrtla u Grudinama nestao materijal za 30 metara željezne ograde, željezni poklopac od bunara (...)*
(<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/split-zupanija/clanak/id/174120/lopovi-sve-cesce-kradu-kolce-za-loze-polivace-maskline>, 12. lipnja 2017.)

J. Silić i I. Pranjković još ističu i ablativnost vezanu za podrijetlo, a koja se odnosi na ljude. U medijima navedeni genitiv nije često u uporabi, ali ga je moguće pronaći:

- (25) *Djevojka tvrdi da potječe od izvanzemaljaca i da može putovati na Mars.*
(<http://www.index.hr/black/clanak/djevojka-tvrdi-da-potjece-od-izvanzemaljaca-i-da-moze-putovati-na-mars/933747.aspx>, 5. svibnja 2017.)

„Ablativne je naravi i tvarni genitiv (genitiv materije), u kojemu se oblikom genitiva s prijedlogom *od* označuje tvar od koje je što načinjeno.“ (Silić, Pranjković, 2007: 205)
Pronađeni su sljedeći primjeri:

- (26) *Za osvježenje i živost otvorenog prostora ona savjetuje uporabu predmeta od bakra.* (<http://www.24sata.hr/lifestyle/predmeti-od-bakra-balkon-pretvaraju-u-mirnu-oazu-67904>, 5. svibnja 2017.)
- (27) *Zidovi od stakla izvrsno se mogu uklopiti u različitim dijelovima stana ili kuće.*
(<http://www.jutarnji.hr/domidizajn/savjeti/elegantne-pregrade-od-stakla/5322715/>, 5. svibnja 2017.)

D. Raguž govori o značenju građe koje se također može smatrati tvarnim genitivom:

- (28) *Serija spomenutog soka od jabuka, koji je povučen iz prodaje, ima rok upotrebe do 22. siječnja 2010. godine.*
(<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/svijet/clanak/id/19125/mercator-povukao-iz-prodaje-sok-od-jabuka>, 5. svibnja 2017.)

O posljednjem primjeru ponešto govori i članak *Sok od jabuke ili sok od jabuka? – gradivni genitiv imenica koje znače voće i povrće*. Aida Korajac i Tanja Salak govore da se u hrvatskome voće i povrće u gradivnome genitivu pojavljuju i u jedninskim i u množinskim oblicima. Pritom množinski oblici najčešće ne znače više vrsta istoga. Tako za spomenuti *sok*

od jabuka kažu da ne znači da je sok napravljen od više vrsta jabuka te da se u istoj mjeri upotrebljava jedninski oblik *sok od jabuke*. „Riječ je o brojivim imenicama koje nemaju prvotno tvarno značenje, ali znače tvar u prijedložno-padežnoj konstrukciji s genitivom i prijedlogom *od*.“ (Korajac, Salak, 2012: 223)

I. Matas Ivanković u radu *Složeni prijedložni spojevi* govori o prijedložnim svezama koje dijeli na glagolske, imeničke, pridjevske, zamjeničke, brojevne i priložne. Za imeničke prijedložne sveze kaže da se sastoje „od imenice i prijedložno-padežnog izraza koji čine semantičku i formalnu cjelinu.“ (Matas Ivanković, 2016: 548) Imeničke sveze dijeli u više podskupina, a jedna od njih jest i skupina *osobnih imena i nadimaka* u koju pripadaju „višerječna imena koja se odnose na osobu, a prijedložno-padežni izraz označuje uglavnom odakle osoba potječe ili kakvo drugo obilježje.“ (Matas Ivanković, 2016: 549) U medijima su pronađeni sljedeći primjeri:

- (29) *Iza svega stoje protivnici gradnje spomeničkog kompleksa Gospi od Loreta.*
(<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/sibenik/clanak/id/280498/petrina-podize-17-metara-visoki-spomenik-gospi-od-loreta>, 12. lipnja 2017.)
- (30) (...) *pokosio ih dok su stajale u blizini pješačkog prijelaza u ulici Zmaja od Bosne u Sarajevu i pobjegao.*
(<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/bih/clanak/id/429186/sarajevo-nogama-ubojica-je-jedan-od-bezobzirnih-trkaca-terorizira-sudionike-u-prometu-kriva-je-korumpirana-drzava>, 13. lipnja 2017.)

D. Raguž i autori *Hrvatskog jezičnog savjetnika* spominju pasivne konstrukcije rečenice u genitivu s prijedlogom *od*: „U pasivnim se rečenicama s prijedlogom *od* i imenicom izriče vršitelj radnje.“ (Barić i dr., 1999: 187) D. Raguž pasivne rečenice s prijedlogom *od* dijeli na *nesvjesne radnje*, *sredstvo* koje je zamjenjivo instrumentalom te pasivne konstrukcije *s vršiteljem svjesne radnje*. Primjeri pronađeni u medijima jesu sljedeći:

- (31) *Napušten od svih (...) dva je puta pokušao izvršiti samoubojstvo.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/27276/osobni-bankrot-pokusao-sam-sebi-prekratiti-muke>, 6. svibnja 2017.)
- (32) *Iako sam umoran od puta, pomalo mi je žao što neću igrati za juniore protiv Olympiacosa.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/sport/domacnogomet/clanak/id/291830/dario-basic-ostvarili-smo-dobar-rezultat>, 6. svibnja 2017.)

- (33) *Posebno je zadovoljan načinom na koji je primljen od novog vodstva splitskog kluba.* (<http://slobodnadalmacija.hr/sport/hajduk/clanak/id/131668/cpg/2>, 12. svibnja 2017.)

D. Raguž ističe da jezična norma odbacuje pasivnu rečenicu u posljednjem primjeru i zahtijeva aktivnu. Takva bi rečenica glasila: *Posebno je zadovoljan načinom na koji ga je primilo novo vodstvo splitskog kluba.*

3.2. Genitiv s prijedlogom *do*

Za genitiv s prijedlogom *do* J. Silić i I. Pranjković kažu da je njegovo značenje vezano uz adlokalnost (primjesnost, blizinu, odnosno približavanje dvaju predmeta), s tim da je tomu prostornom odnosu svojstveno kretanje jednoga predmeta prema drugomu kao granici kretanja (riječ je o graničnoj direktivnosti). (Silić, Pranjković, 2007: 205) Primjeri toga genitivnog značenja često se mogu pronaći u medijima:

- (34) *Kako bi dodatno začinili atmosferu, Armada organizira korteo kojim će navijači Rijeke doći do broda.* (<http://www.fiuman.hr/armada-sprema-korteo-kroz-grad-od-kluba-navijaca-do-broda/>, 6. svibnja 2017.)
- (35) *Navijači u dresovima mahali su zastavicama i šalovima dok je autobus s otvorenim krovom vozio igrače do Korza (...)* (<http://www.24sata.hr/sport/rijeka-gori-pogledajte-docek-sampiona-tisuce-na-ulicama-526318>, 28. svibnja 2017.)
- (36) *Neki su do Zoološkog vrta stigli i kompom koja je vozila po redovitom rasporedu.* (<https://www.youtube.com/watch?v=IfrsB2xEfg>, 8. lipnja 2017.)

„Kako granica kretanja može biti fiksirana i prijedložno-padežnim izrazom, prijedlog *do* često dolazi i uz takve izraze, npr. *Popeli su se do na vrh brda, Njihov smijeh čuo se do iza kuće.*“ (Silić, Pranjković, 2007: 205) Međutim, primjeri takvoga tipa nisu pronađeni u medijima.

Genitiv s prijedlogom *do* može se pronaći i u vremenskom značenju:

- (37) *Premda nakon desetogodišnje vladavine više nije na vlasti, njezinu se vođi i do prošle jeseni makedonskom premijeru Nikoli Gruevskom ljudi još uvijek obraćaju s „predsjedniče“.* (<https://www.vecernji.hr/premium/skoplje-je-jedini-grad-na-svijetu-kojim-secu-periklo-ciril-smizla-i-aleksandar-makedonski-1173273>, 31. svibnja 2017.)

- (38) *Dovoljno je vremena za postupno postizanje forme i zatezanje tijela do ljeta.* (<https://www.vecernji.hr/lifestyle/niste-poceli-vjezbati-vrijeme-je-ako-do-ljeta-zelite-imati-dobru-figuru-918858>, 6. svibnja, 2017.)

Osim prostorne granice, i „vremenska granica može biti fiksirana prijedložno-padežnim izrazom“ (Silić, Pranjković, 2007: 205), a za razliku od prostorne granice, ovu je moguće pročitati na internetskim portalima:

- (39) *Kaže kako se Most zalaže za to da se sjednica Sabora nastavi i drugi tjedan, a ne da se pauzira do iza lokalnih izbora.* (<http://www.telegram.hr/politika-kriminal/most-ne-zeli-pauzu-sjednice-sabora-do-iza-lokalnih-izbora-grmoja-trazi-da-se-hitno-imenuju-novi-ministri/>, 6. svibnja 2017.)
- (40) *Dakako, kao i s ostala tri grada, i s Dubrovnikom će povjerenstvo do iza Nove godine imati niz konzultacija (...)* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/scena/kultura/clanak/id/278765/prijestolnice-kulture-zadrani-imaju-ciljeve-dubrovcani-i-provedbu>, 6. svibnja 2017.)

Sljedeće je značenje granična direktivnost koja „pretpostavlja privremen boravak jedne osobe (ili osoba) u blizini druge.“ (Silić, Pranjković, 2007: 205) U medijima su pronađeni sljedeći primjeri:

- (41) *Dozivala sam ga, no nije se javljao pa sam pohitala do drugih susjeda pozvati vatrogasce i policiju.* (<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/seoski-pustinjak-izgorio-u-kucici-od-drвета-i-blata-20130204>, 7. svibnja 2017.)
- (42) *Kad je već bio u susjedstvu, svratio je i do Otoka mačaka.* (<https://www.tportal.hr/funbox/clanak/pokazali-smo-vam-otok-zeceva-no-jeste-li-culi-za-otok-macaka-20170509>, 9. svibnja 2017.)

J. Silić i I. Pranjković spominju da ponekad dođe do nepravilne uporabe toga genitiva i da je nekorektno reći primjerice *Otiđi do brata i ostani stanovati kod njega* jer, kao što je spomenuto, boravak jedne osobe pokraj druge kod granične je direktivnosti samo privremen. U medijima nisu pronađeni primjeri takve, nepravilne uporabe genitiva s prijedlogom *do* u značenju granične direktivnosti.

„Iz značenja granične direktivnosti često se razvija i značenje načina“ (Silić, Pranjković, 2007: 206), primjerice:

- (43) *Glumica je, naime, potpuno preuredila dugogodišnji stan svojih roditelja, u kojem je i sama odrastala i dirnula ih do suza.* (<https://www.tportal.hr/showtime/clanak/dirljivom-gestom-mila-kunis-rasplakala-roditelje-20170426>, 9. svibnja 2017.)
- (44) (...) *obožava s prijateljima otići na plažu ili vježbati do iznemoglosti u teretani.* (<http://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/skriveno-paralelno-drustvo-o-kojemu-nitko-ne-prica-za-vecinu-roditelja-himen-njihove-kceri-bitniji-je-od-vlastitog-posla-pacak-i-od-samog-zivota/5146152/>, 9. svibnja 2017.)

Genitivi s prijedlogom *do* u značenju izuzimanja stilski su obilježeni. U medijima nema mnogo takvih primjera, ali ih je moguće pronaći u razgovornom stilu:

- (45) (...) *ali nema meni do terena, ulice, stotine poznatih lica u jednom jutru.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/split-zupanija/clanak/id/109332/citatelji-su-odabrali-ivica-prancevic--najpostar-dalmacije>, 9. svibnja 2017.)

Međutim, nije rijetko ni obilježeno značenje koje je suprotno izuzimanju, tj. značenje obuhvaćanja, uključivanja (Silić, Pranjković, 2007: 206):

- (46) *Ono najosnovnije, i to treba braniti do zadnje kapi krvi, autorska je sloboda.* (<https://www.vecernji.hr/kultura/matisicevo-pravo-na-autorstvo-treba-braniti-do-zadnje-kapi-krvi-1144220>, 10. svibnja 2017.)
- (47) *Za naš portal izjavio je kako se u Gradu Dubrovniku zna do zadnje lipe gdje se troši novac, što je potvrdila i revizija.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/dubrovnik/clanak/id/228935/vlahusic-odgovara-do-zadnje-lipe-se-zna-sto-smo-i-gdje-potrosili>, 10. svibnja 2017.)

Osim genitiva sa značenjem izuzimanja, obilježeni su i prijedložni genitivi koji s prijedlogom *do*, prema mišljenju D. Raguža, izražavaju uzrok i zavisnost:

- (48) *To nije do mene, to nije niti do Freda Matića, ali je naprosto tako.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/251080/milanovic-postoje-ljudi-koji-naprosto-ne-trpe-ovu-vlast-ali-se-necemo-predati>, 10. svibnja 2017.)

„Prijedlog *do* upotrebljava se, manje ili više obvezatno, i uz glagole s predmetkom *do-* kao što su *doći, došetati, doteturati, dopuzati* i sl.“ (Silić, Pranjković, 2007: 206) U medijima su pronađeni sljedeći primjeri:

- (49) *Ako u dvije pripremne utakmice momčad pokaže nešto što izbornika zadovoljava, a u posljednjoj **dođe do poraza**, poljuljaju se sva njegova prethodna razmišljanja.* (<http://www.jutarnji.hr/sport/nogomet/koliko-cacicevi-testovi-imaju-smisla-nikada-nas-takvi-%E2%80%98patuljci%E2%80%99-nisu-otpratili-na-natjecanje/4132404/>, 10. svibnja 2017.)
- (50) *Usporedili smo ponudu i pojasnili kako najlakše **doći do pomoći** u nezgodnom trenutku.* (<https://www.tportal.hr/teho/clanak/pomoc-na-cesti-koga-zvati-i-koliko-ce-to-kostati-20170505>, 10. svibnja 2017.)

„Prijedlogom *do* izriče se i skrb, zainteresiranost za što.“ (Barić i dr., 1999: 180) Sljedeći su primjeri pronađeni u medijima:

- (51) *Taj princip, objašnjava, ima efekta na one kojima je stalo **do svog obraza**, a za ostale *ga* nije ni briga.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/biznis/clanak/id/73501/lovu-na-sunce-placaju-oni-kojima-je-stalo-do-svog-obraza>, 6. lipnja 2017.)

Autori *Hrvatskog jezičnog savjetnika* također navode i posljedičnost kao jedno od značenja genitiva s prijedlogom *do*:

- (52) *Usijana atmosfera na kraju je umalo dovela **do fizičkog obračuna** u dijelu posebno *naoštrene* *publike* (...)* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/sibenik/clanak/id/202472/vruca-atmosfera-u-hnk-dovela-do-naguravanja>, 6. lipnja 2017.)

3.3. Genitiv s prijedlogom *iz*

Kao i genitiv s prijedlogom *od*, genitiv s prijedlogom *iz* prije svega je ablativnog karaktera, „samo što u njemu prijedlog *iz* pretpostavlja da kretanje, odvajanje, potjecanje ili sl. počinje iz unutrašnjosti kakva drugog predmeta, iz područja koje je u granicama drugoga predmeta.“ (Silić, Pranjković, 2007: 206) Neki od primjera pronađenih u medijima jesu:

- (53) *(...) u Vrgorcu je došlo do političke krize koja će se, po svemu sudeći, razriješiti na prijevremenim izborima jer je **iz vladajuće koalicije** izašao HSP AS.*

<http://www.dnevno.hr/vijesti/hrvatska/hsp-as-izisao-iz-vladajuće-koalicije-s-hdz-om-i-izazvao-krizu-vlasti-133229/>, 10. svibnja 2017.)

- (54) *I ubojica i žrtva su iz sela **Domašnica**, a ubojstvo se dogodilo u obiteljskoj kući u Piškorovcu (...)* (<http://www.jutarnji.hr/vijesti/crna-kronika/foto-mladic-ubio-staricu-hicima-iz-pistolja-otac-ubojice-on-nije-pri-cistoj-pameti-njemu-mozak-ne-funkcionira-normalno-pusio-je-onaj-galaxy/5875370/>, 10. svibnja 2017.)
- (55) *Osnovni je cilj svega okupiti učenike iz **cijele slavonske regije** te naprednim matematičkim sadržajima popularizirati matematiku.* (<https://www.youtube.com/watch?v=l3HILgwSjxA>, 9. lipnja 2017.)

Genitiv s prijedlogom *iz* uz ablativno ima i vremensko značenje:

- (56) *Otvorenog i bistrog pogleda teško ju je uopće i usporediti sa slikama iz **posljednjih godina života** (...)* (<http://www.dnevno.hr/magazin/v-i-p-studio/stidljiv-osmijeh-iz-djetinjstva-amy-winehouse-31796/>, 11. svibnja 2017.)
- (57) *Strah je iz **dana u dan** bio sve veći.* (<http://www.24sata.hr/news/mucili-i-zatocili-zaposlenicu-supruznici-salov-idu-u-zatvor-526996>, 1. lipnja 2017.)

J. Silić i I. Pranjković u svojoj *Gramatici* navode da je relativno čest i tvarni genitiv s prijedlogom *iz*, ali u medijskom jeziku nije pronađena sintagma kao npr. *spomenik iz **bijelog kamena***. Kao što i norma preporučuje, tvarni genitiv stoji uz genitiv *od*:

- (58) *Od **bračkog kamena** su izgrađene mnoge svjetski poznate građevine (...)* (<http://www.poslovni.hr/poduzetnik/bracki-poduzetnik-zarauje-na-prodaji-kamena-turistima-293631>, 11. svibnja 2017.)

Za razliku od tvarnog genitiva s prijedlogom *iz*, u medijima se relativno često upotrebljava atributni genitiv s tim prijedlogom, a označuje podrijetlo predmeta:

- (59) *Razlog je taj što u klubu igraju u svim uzrastima igrači iz **okolnih područja**.* (<http://www.dnevno.hr/sport/nogomet/cudo-u-francuskoj-klub-iz-sela-od-649-stanovnika-izborio-drugu-ligu-121251/>, 11. svibnja 2017.)
- (60) *Prema riječima predsjednika Skijaškog kluba Slatina Dragutina Zvera, za vikend je najavljen dolazak skijaša iz **Osijeka** (...)* (<http://www.glas-slavonije.hr/323032/4/Na-Tominac-stizu-skijasi-iz-Osijeka-Miholjca-Nasica>, 11. svibnja 2017.)

ili područje neke djelatnosti:

- (61) (...) najveće kritike na ispit **iz matematike** odnosio se na nižu razinu za koju se smatralo kako se treba pojednostaviti. (<https://www.vecernji.hr/vijesti/objavljena-rjesenja-vise-i-nize-razine-matematike-na-drzavnoj-maturi-1095127>, 11. svibnja 2017.)
- (62) Priprema ispita **iz kemije** od nedavno je postala puno zabavnija i lakša (...)(<http://www.24sata.hr/news/studentice-pomazu-kolegama-snimile-smo-pokuse-iz-kemije-525582>, 23. svibnja 2017.)

Postoje glagoli koji kao dopunu ili dodatak traže prijedložno-padežno izraz s prijedlogom *iz*. To su primjerice glagoli *viriti*, *rasti*, *izvući*, *izbiti*. (Silić, Pranjković, 2007: 206) U medijima su pronađeni primjeri poput:

- (63) Otok obrastao niskim raslinjem viri **iz Dunava** i kao da doziva putnike namjernike. (<http://www.glas-slavonije.hr/173855/9/Dozivate-pravo-robinsonsko-iskustvo--na-dunavskom-pjescanom-otoku-Siga>, 11. svibnja 2017.)
- (64) Mučno izbacivanje obitelji iz kuće u Pitomači radi deložacije još uvijek mnogi građani ne mogu izbiti **iz glave**. (<http://www.glas-slavonije.hr/230986/3/Hrvoje-Runtic-Banke-se-povlace-kad-nas-vide-jer-ne-vole-negativan-publicitet>, 12. svibnja 2017.)

Uz spomenuta značenja prijedloga *iz* koji dolazi uz genitiv D. Raguž ističe i način, primjerice:

- (65) Mesić je, premda tipičan populist, spontani susret s narodom nakon svih onih zvižduka prezirao **iz dna duše** (...) (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/282717/tihomir-dujmovic-kolinda-kao-beatlesi>, 7. lipnja 2017.)

Također navodi i značenje uzroka;

- (66) (...) pred sobom uvijek nosi smeće i staru ljudsku istinu da su upravo **iz straha** od barbarstva kroz povijest i počinjena najveća barbarstva. (<http://www.slobodnadalmacija.hr/scena/showbizz/clanak/id/283816/davor-krile-strah-od-barbara>, 7. lipnja 2017.)

ističući da norma traži prijedlog *zbog* uz riječi koje znače što negativno, loše, nepoželjno (Raguž, 1997: 124). Međutim, građa potvrđuje uporaba prijedloga *iz* s genitivom i kada se izriče što negativno.

3.4. Genitiv s prijedlogom *s(a)*

Ablativno značenje svojstveno je i genitivu s prijedlogom *s(a)*. No, takav genitiv pretpostavlja da kretanje ili kakva druga aktivnost započinje s gornje, površinske ili vanjske strane kakva predmeta. (Silić, Pranjković, 2007: 207) Medijski jezik prepun je takvih genitivnih prijedložnih izraza, a neki od njih su sljedeći:

- (67) *Daniel je sišao s broda zajedno s djecom i otišli su u zračnu luku.* (<http://www.24sata.hr/news/gdje-je-nestala-zena-suprug-i-djeca-sisli-s-broda-nije-bilo-512884>, 12. svibnja 2017.)
- (68) *Sada kada je lišće sa stabla počelo padati (...)* (<https://www.vecernji.hr/showbiz/nova-turska-serija-govori-o-ceznji-da-obitelj-ostane-na-okupu-298689>, 12. svibnja 2017.)
- (69) *Oboje smo djeca sa sela i naučeni smo raditi.* (<https://medijmurje.hr/aktualno/ziva-zemlja/ivan-i-kata-horvat-oboje-smo-djeca-sa-sela-i-najsretniji-smo-u-seoskom-dvoristu-29246/>, 26. svibnja 2017.)

Genitiv s prijedlogom *s(a)* može značiti i vrijeme. Takav genitiv dolazi obično uz imenice kojima se imenuju vremenski odsječci. (Silić, Pranjković, 2007: 207) Primjeri su pronađeni i u medijima:

- (70) *Serijski na male ekrane stiže s jeseni.* (<http://net.hr/hot/tv/nova-tv-snima-novu-seriju-zora-dubrovacka-stize-s-jeseni/>, 12. svibnja 2017.)
- (71) *Uskrs pada s proljeća, što bi za zdravlje nacije značilo itekako puno.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/140882/nas-prijedlog-evo-kako-hrvati-mogu-urediti-blagdane>, 13. svibnja 2017.)

Iako rijetko, genitiv s prijedlogom *s(a)* može označavati i način. U medijima je pronađeno sljedeće:

- (72) *Ponaša se nadmeno i osoblju se obraća s visine.* (<http://slobodnadalmacija.hr/scena/mozaik/clanak/id/3626/mario-galogaza-fitness-trener-holivudskih-zvijezda-one-zive-na-vodi>, 13. svibnja 2017.)

Norma nedvojbeno govori o uporabi prijedloga *s i sa*: „Dulji oblik prijedloga sa samoglasnikom *a* dolazi: a) ispred oblika osobne zamjenice 1. l. jd. u instrumentalu: *sa mnom*; b) ispred riječi koje počinju suglasnicima *s, š, z, ž*: *sa sestrom, sa šalom, sa zadovoljstvom, sa žaljenjem*; c) ispred riječi koje počinju suglasničkim skupovima *ks-, ps-*: *sa Ksenijom, sa*

psom; d) slobodan je odabir dužeg ili kraćeg lika prijedolga *s/sa* ispred težih suglasničkih skupova, npr. *čk, čl, čr, kć, pć: s/sa članom, s/sa pčelom* itd.; e) kad iza prijedloga dolazi umetnuta rečenica: *Upoznao sam se sa – nećete vjerovati – najbržim čovjekom na svijetu.* (Barić i dr., 1999: 192) Težak i Babić dodaju: „Prijedlog s naveskom dolazi i onda ako iza njega slijedi samo jedan glas: *To se piše sa č, a ne sa ć.* Navezak može doći i onda ako iza prijedloga slijedi nepromjenjiva riječ, odnosno riječ koja se u rečenici upotrebljava kao da je nepromjenjiva: *Sebičnjaci svaku rečenicu počinju sa ja.* Međutim, često u medijima možemo čuti ili pročitati kako se nepravilno upotrebljavaju navedeni prijedlozi, primjerice:

(73) (...) *sjetno su pratili atmosferu sa prozora studenstskog doma.*
<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/split/clanak/id/456803/splitski-studenti-u-kampusu-otvorili-svoj-sajam-ректор-anelinovic-studentski-dani-su-najljepsi>, 12. svibnja 2017.)

(74) (...) *zatvoren Most dr. Franje Tuđmana preko rijeke Omble te su sva vozila pri ulazu u Dubrovnik s zapada* (...)
<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/153734/zatvorena-autocesta-dubrovnik-otkazani-letovi-udari-bure-snage-preko-100-kmh-rusili-stabla-i-potapali-barke-foto>, 12. svibnja 2017.)

(75) *Osim toga, načelnik je najavio kako u Školskoj ulici u Antunovcu započinje izgradnja pješačke staze i sa druge strane ulice.*
<https://www.youtube.com/watch?v=j5ym9djYqwI>, 9. lipnja 2017.)

3.5. Genitiv s prijedlozima *ispred* i *iza* te *izvan* i *unutar*

Genitivom s prijedlogom *ispred* označuje se predmet kojemu se s prednje strane nalazi ili kreće drugi predmet ili predmeti. (Silić, Pranjković, 2007: 208) U medijskom prostoru mnoštvo je takvih primjera, a neki od njih jesu:

(76) *Ako bi bilo ispred crkve na ulici, ne vidim problem. Unutar crkvenog prostora bilo bi provokacija.* (<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/nemam-nista-protiv-gej-parade-ispred-crkve-20161023>, 12. svibnja 2017.)

(77) *Navjerojatna gužva stvorila se u četvrtak ispred Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog u Zagrebu.*
<https://www.tportal.hr/lifestyle/clanak/navjerojatna-pomama-za-ulaznice-za-balasevica-20131128>, 12. svibnja 2017.)

(78) *Paviljon Gradski vrt u funkciji je već neko vrijeme, a uskoro bi se trebao urediti i prostor ispred njega.* (<https://www.youtube.com/watch?v=igkViK-5O10>, 10. lipnja 2017.)

Ponekad se genitiv s prijedlogom *ispred* upotrebljava i u usporednome značenju, što je potvrđeno sljedećim primjerom:

(79) *Sandra Perković je pobijedila hicem od 67.50 metara iz četvrte serije ispred svjetske prvakinje, Kubanke Denije Caballero (...)* (https://gol.dnevnik.hr/clanak/ostali_sportovi/perkovic-u-bruxellesu-bolja-od-svjetske-prvakinje-za-cetvrtu-dijamantnu-ligu---399816.html, 13. svibnja 2017.)

„Kada je riječ o apstraktnim odnosima, česta je nepravilna uporaba prijedloga *ispred* u značenju *uime*.“ (Barić i dr., 1999: 181) Ipak, primjer takvoga genitiva može se pronaći u medijima:

(80) *Natječaj za dodjelu sredstava za građanske akcije „Naš doprinos zajednici“ ispred Zaklade Slagalica predstavila je Jelena-Gordana Zloić.* (<http://www.radioslatina.hr/predstavljen-natjecaj-za-gradanske-akcije-nas-doprinos-zajednici-i-programa-e-misija/>, 13. svibnja 2017.)

U istom značenju dolazi i genitiv s prijedlogom *uime*, a norma daje prednost upravo tom prijedlogu prije nego prijedlogu *ispred*:

(81) *Igor Kramarić uime Inicijative „Čuvamo naš park“ rekao je da nastavljaju s prosvjedom.* (<https://www.vecernji.hr/zagreb/prosvjednici-stali-pred-bagere-i-zaustavili-gradnju-1165246>, 13. svibnja 2017.)

Antoniman prijedlogu *ispred* jest prijedlog *iza*, a genitiv s tim prijedlogom označuje predmet kojemu se sa stražnje strane nalazi ili kreće drugi predmet ili predmeti. (Silić, Pranjković, 2007: 208) U medijima također nije bio problem pronaći primjere u genitivu s prijedlogom *iza*:

(82) *Ni sedam mjeseci nije trajalo veselje zbog rijetkog i još sve rjeđeg besplatnog parkinga u Zagrebu iza zgrade Parlomlina (...)* (<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/gradani-bandicu-ne-oduzimajte-nam-besplatan-parking-20120323>, 13. svibnja 2017.)

- (83) *Smetalo ga je što je iza njega dok on svira.*
(<http://www.24sata.hr/news/ispovijest-profesorice-slala-mi-je-i-po-10-000-poruka-u-danu-524740>, 13. svibnja 2017.)
- (84) *Boksački klub Osijek iza sebe ima sjajnu sezonu (...)*
(<https://www.youtube.com/watch?v=DmM-WhcEcYU>, 4. lipnja 2017.)

Takav se genitiv ponekad upotrebljava i u usporednome značenju:

- (85) *Igrao je dobro i imao prilike, ali je po pripremljenosti malo iza ostalih igrača.*
(<https://www.vecernji.hr/sport/zidane-luka-modric-je-po-fizickoj-pripremljenosti-iza-ostalih-igraca-1109379>, 6. lipnja 2017.)

Dok je prijedlog *ispred* u hrvatskom standardnom jeziku neobično i stilski obilježeno upotrijebiti u vremenskom značenju, genitiv s prijedlogom *iza* vrlo se često upotrebljava, pa tako i u medijima:

- (86) *Vikend iza nas bio je prepun tajno isplaniranih vjenčanja poznatih manekenki i glumica koje su početkom tjedna iznenadile javnost.* (<https://www.tportal.hr/showtime/clanak/daleko-od-ociju-javnosti-tri-tajna-vjencanja-slavnih-u-jednom-vikendu-20170530>, 31. svibnja 2017.)
- (87) *Nakon što napravimo detaljni uvid u stanje financija i obveza Ministarstva poljoprivrede, odmah iza blagdana organizirat ćemo sastanke (...)*
(<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/jakovina-o-prvim-potezima-ministarstva-poljoprivrede-20111228>, 13. svibnja 2017.)

Kada je riječ o značenju prijedloga *izvan*, njegovo je osnovno značenje „izvanmjesno“. „To znači da imenica u genitivu označuje predmet ili dio prostora izvan čijih se granica nalazi ili kreće drugi predmet.“ (Silić, Pranjković, 2007: 208) Neki od primjera pronađenih u medijima jesu:

- (88) *Osječane će napadati komarci koji dolaze izvan administrativnih granica Grada Osijeka.* (<http://radio.hrt.hr/radio-osijek/clanak/komarci-napadaju-osijek-se-jedini-bori/120825/>, 13. svibnja 2017.)
- (89) *Vlada Zorana Milanovića odlučila se na ozbiljan korak u uspostavljanju čvršće komunikacije s Hrvatima izvan domovine (...)*
(<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/176123/vlada->

[pomaze-hrvatima-izvan-domovine-ured-za-dijasporu-zaposlio-59-ljudi](#), 13. svibnja 2017.)

- (90) *Najveće uskršno gnijezdo širi se i izvan Osijeka, ističu organizatori.* (<https://www.youtube.com/watch?v=tfY5iOeazkQ>, 8. lipnja 2017.)

Nešto rjeđe u medijima se može pronaći primjer genitiva s prijedlogom *izvan* sa značenjem izuzimanja:

- (91) *Sve izvan toga je vaš zadatak kako dijete naučiti ponašati se u novim okolnostima s kojima se susreće.* (<http://www.index.hr/mame/clanak/postovanje-prema-drugima-lekcija-koja-se-uci-od-malih-nogu/795571.aspx>, 13. svibnja 2017.)

Autori *Hrvatskog jezičnog savjetnika* ističu da prijedlog *izvan* može biti i oznakom apstraktnih prostornih odnosa, a tada ima priložnu funkciju:

- (92) *Mi smo znanstveno i izvan svake sumnje dokazali da ti radovi nisu krivotvorina.* (<http://slobodnadalmacija.hr/scena/kultura/clanak/id/427913/categoryid/45/tri-suda-potvrdila-hrvati-ce-u-prosincu-vidjeti-originalne-radove-francisa-bacona>, 14. svibnja 2017.)

Ako imenica koja stoji u genitivu uz prijedlog *izvan* označuje predmet ili dio prostora izvan čijih se granica nalazi ili kreće drugi predmet, imenica u genitivu uz prijedlog *unutar* bi prema tome označavala predmet „u čijim se granicama nalazi ili kreće neki drugi predmet ili odvija kakav događaj.“ (Silić, Pranjković, 2007: 208) Na internetskim portalima pronađeni su sljedeći primjeri:

- (93) (...) *jer imaju dojam da se nalaze unutar majčine utrobe gdje se osjećaju sigurno.* (<http://www.24sata.hr/lifestyle/bolnica-u-irskoj-trazi-ljude-za-heklanje-hobotnica-za-bebe-526777>, (2. lipnja 2017.)
- (94) *Odlučili smo i ove godine iskoristiti polivalentni otvoreni prostor unutar škole* (...) (<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/sibenik/clanak/id/233709/blize-se-upisi-u-srednje-skole-sibenski-osnovci-rado-idu-u-mestre>, 14. svibnja 2017.)

Autori gramatika i jezičnih savjetnika ne spominju vremensko značenje genitiva s prijedlogom *unutar*, ali je u medijima moguće pronaći i takve primjere:

- (95) *Unutar prva 24 sata iskrcano je svih 160.000 vojnika koji su zauzeli prvo kopneno uporište za borbu protiv Nijemaca.* (<http://www.24sata.hr/news/heroj-krvave-plaze-hrvat-koji-se-borio-s-cigarom-u-ustima-527617>, 7. svibnja 2017.)
- (96) *Ulje je dobro za sve vrste karcinoma, a kako ide u krv najbolje rezultate ima za leukemiju, koja se rješava unutar mjesec dana (...)* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/284817/rak-moje-supruga-je-nestao-nakon-uzimanja-ulja-od-indica-marihuane>, 14. svibnja 2017.)

3.6. Genitiv s prijedlozima *iznad*, *ispod*, *poviše* i *niže*

„Genitiv s prijedlogom *iznad* označuje predmet kojemu se s gornje strane, i to u većini slučajeva bez neposredna kontakta s njim, nalazi ili kreće drugi predmet ili predmeti. (Silić, Pranjković, 2007: 209) U medijima je pronađeno tek nekoliko rečenica koje sadrže genitiv s prijedlogom *iznad*, a jedna od njih je i sljedeća:

- (97) *Početak prosinca 1991. godine iznad Otoka pogođen je zrakoplov u kojem su poginuli osnivač voda Marko Živković i drugi pilot Mirko Vukušić te dvojica padobranaca.* (<https://www.youtube.com/watch?v=dhsp0R8Aphi>, 14. svibnja 2017.)

Također je pronađen i primjer za genitiv s prijedlogom *iznad* u usporednom značenju:

- (98) *Svake godine bila je sve bolja popunjenost, a u zadnjoj godini puno iznad prosjeka.* (https://www.youtube.com/watch?v=lj_QW-x_25g, 14. svibnja 2017.)

Kao i prijedlog *iznad*, prijedlog *poviše* koji dolazi s imenicom u genitivu također je iznimno rijedak u medijima, a pronađen je tek jedan primjer:

- (99) *Kritične su točke na Jadranskoj magistrali kod Slanoga i na predjelu Dubca, na Pelješkoj cesti poviše Trstenika (...)* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/dubrovnik/clanak/id/90624/kriticne-tocke-padaju-stijene-pukla-jadranska-magistrala>, 14. svibnja 2017.)

Za prijedlog *ispod* može se reći da ga je jednostavno pronaći na internetskim portalima, što znači da je često upotrijebljen. Dolazi u dva značenja, od kojih je prvo „predmet kojemu se s donje strane nalazi ili kreće drugi predmet ili predmeti“ (Silić, Pranjković, 2007: 209), dok je drugo značenje usporedno. Neki od primjera su sljedeći:

- (100) *Nadao sam se da će se vozilo zaustaviti među drvećem ispod obale pa se odmah nisam bio ni prepao.*
<https://www.vecernji.hr/vijesti/donosimo-svjedocanstvo-prezivjelog-putnika-autobusa-u-kojemu-je-poginulo-35-njegovih-radnih-kolega-1162045>, 14. svibnja 2017.)
- (101) *Nastupio je velik broj bivših i sadašnjih igrača velikog i malog nogometa, no posjet publike ipak je bio ispod očekivanja.*
<http://republika.eu/novost/60257/nogometne-legende-na-sedmom-izdanju-turnira-8-kafica>, 14. svibnja 2017.)

Prijedlog *niže*, kao i prijedlog *poviše*, obilježen je i vrlo se rijetko može pročitati na internetskim portalima, a prema značenju je sličan prijedlogu *ispod*. U *Hrvatskom jezičnom savjetniku* navodi se da je prijedlog *niže* nastao popredloženjem komparativa priloga. Genitiv s prijedlogom *niže* uočen je na samo jednom internetskom portalu:

- (102) *Ovih sam dana niže sela Bukovice pokraj Tomislav Grada susreo svatovsku povorku koja skreće prema svadbenom salonu „Lovre”, što je uobičajeno za ovo doba u duvanjskom kraju.*
<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/bih/clanak/id/58282/a-ovdi-se-moze-i-pusit-kume-moj>, 14. svibnja 2017.)

3.7. Genitiv s prijedlozima *prije*, *uoči*, *poslije*, *nakon*, *za* i *tijekom* (tokom)

Prijedlog *prije* u medijima je vrlo čest i uobičajen prijedlog, iako je nastao popredloženjem priloga. Kao i prijedlozi *poslije* i *nakon* izriče vrijeme. „Prijedlog *prije* s genitivom označuje prijevremenost, prethodnost (antiteriornost). To znači da je riječ o događaju koji prethodi vremenskom odsječku ili događaju označenom genitivom.“ (Silić, Pranjković, 2007: 210) Od mnogobrojnih primjera rečenica koje sadrže genitiv s prijedlogom *prije*, izdvojeni su sljedeći:

- (103) *Prije pjevačke karijere Jacques je bio frizer.*
<http://www.24sata.hr/show/jacques-je-6-puta-pokusavao-ostvariti-svoj-san-iz-djetinjstva-524262>, 15. svibnja 2017.)
- (104) *Za vjenčanog kuma Valent je izabrao brončanog boksačkog olimpijca, teškaša, Filipa Hrgovića s kojim se sprijateljiio prije šest godina, prigodom vojne obuke u*

Požegi. (<https://www.vecernji.hr/sport/zlatni-olimpijac-uplovio-u-bracnu-luku-1174203>, 3. lipnja 2017.)

Genitiv s prijedlogom *prije*, iako rjeđe, upotrebljava se i u usporednom značenju:

(105) *Prevedeno na svakodnevni gejmerski sleng, znači da imate priliku besplatno zaigrati igru i to prije svih ostalih.* (<https://www.tportal.hr/teho/clanak/isprobajte-treci-dark-souls-prije-svih-ostalih-20150920>, 15. svibnja 2017.)

„Uz genitiv zamjenice *sve* prijedlog *prije* znači i izuzimanje, odvajanje.“ (Barić i dr., 1999: 191):

(106) *Prije svega, moram reći da je svaki dan dan žena.* (<http://www.24sata.hr/news/predsjednica-zasto-dorh-ne-reagira-odmah-to-me-smeta-514923>, 9. lipnja 2017.)

Kada se želi opisati kakav događaj koji neposredno prethodi kakvu drugom događaju, u medijima je ponekad upotrijebljen genitiv s prijedlogom *uoči*:

(107) (...) *zaključio je Plenković u poruci koju je poslao uoči izbora u nedjelju.* (<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/plenkovic-ovo-je-vrijeme-razotkrivanja-na-politickoj-sceni-hrvatske-20170519>, 19. svibnja 2017.)

(108) *I opet dan šutnje, dan uoči drugog kruga lokalnih izbora.* (<https://www.youtube.com/watch?v=OqgEy30rHQ0>, 9. lipnja 2017.)

„Prijedlozi *poslije* i *nakon* označuju poslijevremenost (posteriornost), tj. događaj koji se odvija iza vremenskog odsječka ili događaja označenoga genitivom.“ (Silić, Pranjković, 2007: 210) U medijima su također brojni primjeri sa spomenutim prijedlozima:

(109) *Poslije više od desetljeća srušena je dominacija Dinama.* (<https://www.tportal.hr/sport/clanak/veznjak-rijeke-otvorio-dusu-i-poslao-zestoku-poruku-prema-maksimiru-20170522>, 22. svibnja 2017.)

(110) *Sjećanja na te tužne, ali i ponosne dane stvaranja hrvatske države, kao i na samu akciju Kopački rit, živa su i nakon dvadeset i pet godina.* (<https://www.youtube.com/watch?v=H7G01Xx8CLw>, 15. svibnja 2017.)

(111) *Nakon druženja i razmjene čestitki, građani su se uputili svojim domovima i obavljanju posljednjih uskrsnih priprema (...)* (<https://www.youtube.com/watch?v=y7ISlv3WM1c>, 11. lipnja 2017.)

U Hrvatskoj gramatici ističe se da prijedlog *poslije* osim vremenskog značenja izriče i redosljed, npr. po važnosti (Barić i dr., 1999: 189). Isto vrijedi i za prijedlog *nakon*:

- (112) *Odmah nakon Audija, iste minute, prošla je i srebrna Škoda.*
(<http://www.jutarnji.hr/vijesti/crna-kronika/uhitili-ubojicu-macolinog-brata-smaknuo-ga-stari-policijski-znanac-rijesili-smo-slucaj-ubojstva-frane-oreskovica/4049109/>, 10. lipnja 2017.)

Prijedlog koji dolazi s genitivom, a označuje istodobnost vremenskih odsječaka ili događaja te je rezultat reduciranja prijedložnog izraza za *vrijeme*, jest prijedlog *za*. Taj prijedlog rijetko dolazi s genitivom, ali ga je moguće pročitati na internetskim portalima:

- (113) *Za svog mandata nije pokazao inicijativu niti je išta radio na Zakonu o arhivima (...)* (<http://www.dnevno.hr/vijesti/hrvatska/obuljen-kritizira-hasanbegovica-za-svog-mandata-nije-pokazao-inicijativu-niti-je-ista-radio-na-zakonu-o-arhivima-1015294/>, 15. svibnja 2017.)
- (114) *Za ljetnih vrućina čak i najstarstveniji ljubitelji čokolade više uživaju u osvježavajućim voćnim desertima.*
(<http://slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/280950/categoryid/39/laga-na-torta-od-malina-je-desert-koji-ce-vam-uljepsati-vikend>, 15. svibnja 2017.)

Kada je riječ o prijedlozima *tijekom* i *tokom*, norma prednost daje prijedlogu *tijekom*, a prijedlog *tokom* smatra nepravilnim. Međutim, još je uvijek česta sinonimna uporaba navedenih prijedloga, čak i u medijima:

- (115) *Umjesto opomene da ne ostavljaju svoje ručnike na plaži tokom noći i rano ujutro, turisti koji pažljivo čitaju engleski mogu pročitati prilično bizaran i nejasan tekst u kojem ih se upozorava da svoje mjesto na plaži ne rezerviraju tokom noći i tokom žalovanja.*
(<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/sibenik/clanak/id/284134/kakva-blamaza-u-vodicama-zabranjeno-je-ostavljati-rucnike-na-plazi-tokom--zalovanja>, 15. svibnja 2017.)
- (116) *Tijekom dvodnevne edukacije polaznici imaju mogućnost osvojiti jednogodišnju školarinu te vrijedne popuste (...)*
(<http://www.24sata.hr/news/krece-besplatna-edukacija-od-2-dana-za-maturante-i-studente-520135>, 15. svibnja 2017.)

- (117) *Ako smo naspavani, ne samo da imamo više energije **tokom dana** već smo i manje podložni stresu.* (<http://www.24sata.hr/blogbuster/top-9-metoda-pomocu-kojih-ce-smrsavjeti-i-prezauzeti-roditelji-521553>, 15. svibnja 2017.)
- (118) *Andrej Kramarić je u Engleskoj i **tijekom današnjeg dana** trebao bi potpisati ugovor s engleskim prvoligašem Leicesterom, pišu mediji na Otoku.* (<http://www.24sata.hr/sport/englezi-pisu-kramaric-tijekom-dana-potpisuje-s-leicesterom-401026>, 15. svibnja 2017.)

3.8. Genitiv s prijedlozima *dno* (*podno, nadno, udno*) i *vrh* (*povrh, navrh, uvrh, zavrh*)

„Da se jedan predmet nalazi ili kreće u donjem dijelu drugoga predmeta, označuje se, danas prilično rijetko, i genitivom s prijedlozima izvedenim od imenice *dno*.“ (Silić, Pranjković, 2007: 211) Međutim, prijedlog *dno* rijetko se rabi, a *nadno* i *udno* uglavom se ne pišu satavljeno i ne smatraju se prijedlozima nego prijedložnim izrazima. Stoga se, iako iznimno rijetko, upotrebljava samo genitiv s prijedlogom *podno*:

- (119) *Kada u svibnju **podno planine** Velka Fatra okopni snijeg, šire područje Malinog Brda, poznatog slovačkog skijališta, pretvara se u oazu za bicikliste.* (<http://www.24sata.hr/fun/pojavio-se-niotkud-medvjed-sa-staze-otjerao-dvojicu-biciklista-523606>, 15. svibnja 2017.)
- (120) ***Podno vodenih vrata, više od 30 izlagača** odazvalo se pozivu na Festival cvijeća.* (<https://www.youtube.com/watch?v=FY4gvFnSGHg>, 9. lipnja 2017.)

Nije bilo moguće pronaći primjer koji u rečenici sadrži genitiv s prijedlogom *nadno*, ali su pronađeni primjeri imenice u genitivu kojoj prethodi prijedlog *na* uz imenicu *dno* u akuzativu ili lokativu:

- (121) (...) „*parkirali*“ *su* *ga* *na* *dno rijeke.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/crna-kronika/clanak/id/36824/djeca-ukrala-skuter-provozala-ga-i-potopila-u-rijeku>, 15. svibnja 2017.)
- (122) *Na **dnu provalije** teško ozlijeđenog Boška našao je sin, koji je, alarmiravši policiju, u potragu krenuo zabrinut što mu otac kasni kući.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/crna-kronika/clanak/id/45645/tragedija-paraolimpijke-nakon-brata-poginuo-i-otac-ane-srsen>, 15. svibnja 2017.)

Kada je riječ o prijedlozima suprotna značenja od prijedloga (*po*)*dno*, a koji su izvedeni od imenice *vrh* (*povrh*, *navrh*, *uvrh*, *zavrh*), u medijima su pronađeni primjeri u genitivu s prijedlozima *povrh*, *navrh* i *uvrh*:

- (123) *Najviše se pretražuje teren **povrh Komiže**, na kojemu prevladavaju makija i nisko raslinje, ali ima i dosta starih napuštenih kuća kao i zapuštenih bunara.* (<http://slobodnadalmacija.hr/novosti/crna-kronika/clanak/id/120396/potruga-na-visu-sean-se-naljutio-na-brata-zbog-djevojke>, 15. svibnja 2017.)
- (124) *Melemi su dosta izdašni i dovoljno je namazati malu količinu **navrh prsta** i onda to koža upija.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/dubrovnik/clanak/id/233842/jureburic-jedino-je-covjek-u-prirodi-nered-sve-drugo-ima-svoj-red>, 15. svibnja 2017.)
- (125) ***Uvrh sela** smo prepoznali ruševnu katnicu na maloj čistini s obraslim dvorom i željeznim vratima (...)* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/sibenik/clanak/id/324678/zivot-stao-u-razorenim-razorima>, 15. svibnja 2017.)

U sljedećim su primjerima prijedlozi *navrh* i *uvrh* uz imenicu *glava* upotrijebljeni u prenesenom značenju:

- (126) (...) *no budite umjereni jer biste se u protivnom brzo svima mogli popeti **navrh glave**.* (<https://www.tportal.hr/lifestyle/clanak/oprezno-s-pricama-o-ljubavnom-zivotu-20120523c>, 15. svibnja 2017.)
- (127) *Svjesni da će imućni Maćešić vrata ćelije realno gledati **uvrh glave** šest do osam mjeseci (...)* (<http://slobodnadalmacija.hr/dalmacija/sibenik/clanak/id/203357/categoryid/56/davor-krile-tatini-sinovi-drmaju-i-ovom-drzavom>, 5. lipnja 2017.)

Uz navedeno, u prethodnom primjeru izraz *uvrh glave* zamjenjuje prilog *najviše* pa bi tako prethodna rečenica glasila: *Svjesni da će imućni Maćešić vrata ćelije realno gledati **najviše** šest do osam mjeseci (...)*. Prijedlog *povrh* još se može upotrijebiti u značenju dodavanja, pribrajanja čega onomu što označuje imenica u genitivu (Silić, Pranjković, 2007: 211):

- (128) *On je išao **povrh deset milijardi kuna** kredita koje su već ranije dale ruske Sberbanka i VTB banka.* (<http://www.24sata.hr/news/todorici-gube-i-pola-dvorca-ako-ne-budu-vratili-kredit-rusima-520225>, 15. svibnja 2017.)

Autori *Hrvatskog jezičnog savjetnika* osim toga ističu da prijedlog *povrh* ne treba uzimati umjesto prijedloga *osim*, kao primjerice u sljedećem primjeru:

- (129) ***Povrh toga***, *Udruga prvoligaša mogla bi se naći na velikim mukama.*
(<http://www.novolist.hr/Sport/Nogomet/HNS-suspendirao-Hajduk-Osijek-Karlovac-i-Sibenik>, 12. lipnja 2017.)

Tako bi prema *Hrvatskom jezičnom savjetniku* pravilna rečenica glasila: ***Osim toga***, *Udruga prvoligaša mogla bi se naći na velikim mukama.* Međutim, nema obrazloženja za taj savjet.

3.9. Genitiv s prijedlozima ***nakraj***, ***onkraj***, ***krajem*** i ***potkraj***

Prijedlog *nakraj* spoj je imenice *kraj* i prijedloga *na*, a označuje odnos u kojemu se predmet nalazi ili kreće u začelnome, stražnjemu ili donjemu dijelu drugoga predmeta. (Silić, Pranjković, 2007: 211) Rečenice koje sadrže genitiv s prijedlogom *nakraj* u medijima su vrlo rijetke, a pronađen je tek jedan primjer:

- (130) *Muškarac ponekad mora otići **nakraj svijeta** da bi spoznao gdje mu je ostalo srce.* (<http://www.gloria.hr/arhiva/jelena-hadzi-manev-i-sven-sestak/5072720/>, 16. svibnja 2017.)

Prijedlog *nakraj* može dolaziti i u rečenicama s apstraktnim prostornim značenjem, s načinskom funkcijom (Barić i dr., 1999: 185), primjerice:

- (131) (...) *klub se ponašao poput „pijanog bogataša“ i sadašnja politika nije im bila ni **nakraj** pameti.*
(<http://slobodnadalmacija.hr/sport/hajduk/clanak/id/154054/cpg/3>, 12. lipnja 2017.)

Također se vrlo rijetko upotrebljava i prijedlog *onkraj* koji označuje predmet s druge strane u odnosu prema predmetu označenu u genitivu. U *Hrvatskom jezičnom savjetniku* navodi se da je prijedlog *onkraj* zastario te da je umjesto njega bolje upotrebljavati prijedlog *pokraj* ili *kraj*. U medijima je pronađeno sljedeće:

- (132) (...) *učimo kako je smrt sastavni dio života koji se nastavlja i **onkraj tjelesne smrti*** (...)
(<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/466146/kako-sam-postala-fasistica-predstavljamo-knjizevnicu-koja-je-preko-noci-zaintrigirala-javnost-kao-kandidatkinja-hdz-a-za-gradonacelnicu>, 16. svibnja 2017.)

- (133) (...) *dozvolite si uron u svijet u kojem vrijede drukčija pravila i istraživati svijetove **onkraj svakodnevne rutine.*** (<http://www.gloria.hr/arhiva/s-one-strane-zrcala/5076968/>, 16. svibnja 2017.)

Za razliku od prijedloga *nakraj* i *onkraj* kojima je primarno značenje prostorno, prijedlozi *krajem* i *potkraj* primarno se rabe u vremenskom značenju, što je potvrđeno i primjerima iz medija u genitivu s navedenim prijedlozima:

- (134) *Ledo je u petak izvijestio da je **krajem prošle godine** izdao jamstva u korist Agrokora u iznosu od 18,9 milijardi kuna.* (<http://www.24sata.hr/news/ledo-je-krajem-2016-agrokoru-izdao-jamstva-od-18-9-mlrd-kn-526223>, 26. svibnja 2017.)
- (135) (...) *vijest da se omiljena pjevačica prvi put pojavila na nekom događanju otkako se **krajem kolovoza** odlučila potpuno posvetiti svojem zdravlju.* (<http://www.gloria.hr/fokus/zvezdane-staze/emotivan-govor-selene-gomez-imala-sam-sve-ali-sam-bila-potpuno-slomljena/5288227/>, 16. svibnja 2017.)
- (136) (...) *u već poznatom „Dvorištu bake Katice“ u Kopačevu koje se preuređeno otvara **krajem svibnja**, u obližnjoj šumi očekuju se slični koncerti.* (<https://www.youtube.com/watch?v=qSUvffsbWyc>, 9. lipnja 2017.)
- (137) ***Potkraj osamdesetih** bacila se na kupnju nekretnina.* (<http://www.gloria.hr/arhiva/najtezi-rok-u-zivotu/5057975/>, 16. svibnja 2017.)

3.10. Genitiv s prijedlozima *sred* (*nasred, posred, usred*)

Prijedlozi *nasred*, *posred* i *usred* označuju „da se predmet nalazi ili kreće u središnjemu, centralnom dijelu drugog predmeta.“ (Silić, Pranjković, 2007: 212) U medijima genitiv s tim prijedlozima nije rijetkost:

- (138) *Emotivni prizori snimljeni su u iračkom Kirkuku u nedjelju navečer kada je pet policajaca presrelo dječaka **nasred prazne ulice.*** (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/svijet/clanak/id/324051/policija-sprijecila-djecaka-da-izvrsi-teroristicki-napad-oduzeli-mu-samoubilacki-pojas-nasred-ulice>, 16. svibnja 2017.)
- (139) (...) *zahvaljujući neobičnom dodatku **nasred stražnjeg dijela traperica.*** (<http://www.gloria.hr/moda/novosti/najbizarniji-model-traperica-koji-smo-dosad-vidjeli/5903092/>, 16. svibnja 2017.)
- (140) *Bilo bi dobro za građane da se ponašaju u skladu s novim režimom i da ne hodaju **posred ceste** - kazao nam je Kosović ujutro dok je rampa još bila*

podignuta.

(<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/split/clanak/id/105628/prijetnja-prosvjedom-spasava-bene-od-auta-kosovic-ne-idite-posred-ceste>, 16. svibnja 2017.)

- (141) *Iznenadila sam se kad sam naletjela na drvo koje raste usred jedne od ulica* (...) (<http://www.gloria.hr/arhiva/sest-sarenih-i-kontrastnih-dana/5054438/>, 16. svibnja 2017.)

Genitiv s prijedlogom *usred* u medijima se puno češće rabi u vremenskom značenju:

- (142) (...) *pa se zbog te suptropske klime čak i usred zime može kupati.* (<http://www.gloria.hr/zivot/putovanja/toni-milun-kralj-instrukcija-od-zagrebacke-zime-bjezi-na-kanare/5648407/>, 16. svibnja 2017.)
- (143) *Glumica je priznala da joj nije bilo lako kada bi je usred noći probudio dječji plač.* (<https://www.tportal.hr/showtime/clanak/julia-roberts-otkrila-georgeu-clooneyu-sto-ga-ceka-s-blizancima-20170520>, 16. svibnja 2017.)

U medijima je često moguće pronaći rečenice u kojima poprijedloženje nije provedeno do kraja što se ogleda u odvojenom pisanju prijedloga *nasred* i *usred*:

- (144) (...) *a onda smo shvatili kako zapravo stoji na sred ceste.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/crna-kronika/clanak/id/111330/nesreca-skolskog-autobusa-razrednica-zadarskih-osmasa-auto-je-stajao-na-sred-cest-vozac-je-pokusao-kociti>, 16. svibnja 2017.)
- (145) *Zvijeri su napali životinje u sred bijela dana i to u žicom ograđenom području gdje ih je vlasnik doveo tijekom jutra na ispašu.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/split-zupanija/clanak/id/74270/vukovi-s-mosora-u-sred-dana-zaklali-tri-ovce>, 16. svibnja 2017.)
- (146) (...) *s trajekta Jazine na liniji Preko-Zadar skočio u more na sred zadarskog kanala.* (<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/nema-traga-austrijancu-koji-je-skocio-s-trajekta-20090926>, 16. svibnja 2017.)

3.11. Genitiv s prijedlogom *oko* (*okolo*)

„Genitiv s prijedlogom *oko* označuje predmet kojemu su s više strana ili sa svih strana drugi predmeti ili, uz glagole kretanja, kružno kretanje u blizini predmeta označena genitivom.“ (Silić, Pranjaković, 2007: 212)

- (147) (...) *već i kineske flote u polarnim regijama, osobito u području oko Aleutskih otoka.* (<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/sto-se-krije-iza-izgradnje-kineskih-ledolomaca-20170116>, 16. svibnja 2017.)
- (148) *Maramu nosite kao ukras u kosi, umjesto remena, svezanu oko torbe, ruke ili vrata.* (<http://www.gloria.hr/moda/inspiracija/hit-dodatak-ovog-proljecca-5-nacina-kako-svezati-maramu/5826147/>, 16. svibnja 2017.)

Prijedlog *okolo* zastario je prijedlog i vrlo se rijetko pronalazi u medijima:

- (149) *Lindo vodi kolovođa koji izvikuje plesne naredbe u kolu podijeljenom u parove, koji plešu raspoređeni okolo lijeričara.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/dubrovnik/clanak/id/278848/u-pola-stoljecca-djelovanja-kroz-folklorni-ansambl-lino-proslo-vise-od-3500-plesaca>, 16. svibnja 2017.)

Prijedlog *oko* rabi se i u vremenskome značenju, a tada označuje događaj koji se odvija približno u vrijeme označeno genitivom. (Silić, Pranjković, 2007: 212) U medijima se genitiv s prijedlogom *oko* u vremenskom značenju relativno često upotrebljava:

- (150) *Okupljanje započinje u 11.30 sati, a oko podneva učenici završnih razreda srednjih škola krenut će prema Bundeku (...)* (<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/evo-koje-ce-ulice-u-zagrebu-biti-blokirane-zbog-norijade-20170518>, 18. svibnja 2017.)
- (151) (...) *a sve su to teme o kojima bi posebno u vrijeme oko Božića valjalo posebno voditi računa.* (<http://www.gloria.hr/zivot/preporuke/ovih-6-bozicnih-filmova-treba-pogledati-cak-i-ako-nisu-na-tv-programu/5430959/>, 16. svibnja 2017.)

„Značenje približnosti svojstveno je onim konstrukcijama u kojima iza prijedloga *oko* dolaze brojevi i druge količinske riječi“ (Silić, Pranjković, 2007: 212):

- (152) *Šetajući prirodom opazio sam rupu promjera metar i pol i dubine oko tri metra, s podzemnim tunelima.* (<http://www.index.hr/rouge/clanak/kod-trogira-se-otvorila-rupa-siroka-oko-metar-i-pol-i-duboka-tri-metra/670487.aspx>, 16. svibnja 2017.)
- (153) *Vrijednost uređaja je oko 800 tisuća kuna, a pribavljen je uz pomoć Ministarstva zdravlja, ističu u KBC-u Osijek.* (https://www.youtube.com/watch?v=nVr_79HcOa0, 8. lipnja 2017.)

Prijedlog *oko* dolazi i kao dopuna uz glagole kao što su *pomagati*, *brinuti se*, *raditi*, a često i uz glagole i imenice koji označuju svađu, sukob, borbu, rat, raspravu. U medijima su pronađeni sljedeći primjeri:

- (154) (...) *u luksuzni Severinin stan dolazi patronažna sestra iz splitske bolnice, koja pjevačici pomaže oko malenoga* (...) (<http://www.slobodnadalmacija.hr/scena/showbizz/clanak/id/159818/sve-je-pod-kontrolom-sevi-oko-aleksandra-svakodnevno-pomazu-patronazna-sestra-i-rodica-medicinarka>, 16. svibnja 2017.)
- (155) *Pritom mu je rekao da se Hrvatska uopće ne mora brinuti oko problema Ploča i Neuma.* (<http://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/bh-premijer-milanovicu-nemojte-se-uopce-brinuti-oko-prolaza-kroz-neum---270820.html>, 17. svibnja 2017.)
- (156) *U Hrvatskoj smo se svađali oko svega i svačega, ali smo u vezi s intergacijom u EU imali konsenzus.* (<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/svadali-smo-se-oko-svega-i-svacega-ali-oko-eu-smo-imali-konsenzus-20131006>, 17. svibnja 2017.)

Goranla Blagus Bartolec u članku *Ispred, iza, u i oko – gdje sve mogu doći prijedlozi* spominje eliptične konstrukcije koje čine dva prijedložno-padežna izraza, kod kojih je imenska riječ izostavljena. „Može izostati imenski dio iza prvoga ili iza drugoga prijedloga.“ (Bartolec, 2013: 373) Takve konstrukcije mogu se pronaći i u medijima:

- (157) *2Cellos oduševili svijet spotom snimljenim u i oko Dubrovnika.* (<http://www.24sata.hr/show/2cellos-odusevili-svijet-spotom-snimljenim-u-i-oko-dubrovnika-507297>, 12. lipnja 2017.)

3.12. Genitiv s prijedlozima *blizu*, *kod*, *kraj* (*pokraj*), *pored*, *nadomak*, *nadohvat*, *u* i *mimo*

Prijedlozima *blizu*, *kod*, *kraj*, *pokraj*, *pored*, *nadomak*, *nadohvat*, *u* i *mimo* zajedničko je „da uz genitiv označuju odnos među predmetima kojemu je svojstvena blizina, s tim da je jednima više svojstveno mirovanje predmeta koji se nalaze u prostornome odnosu, a drugima kretanje.“ Genitiv s prijedlozima *blizu*, *kod*, (*po*)*kraj* i *pored* označuje primjesnost, odnosno adlokalnost, što znači da se ti prijedlozi odnose na imenicu koja označuje predmet u čijoj se blizini nalazi ili kreće drugi predmet ili predmeti. (Silić, Pranjković, 2007: 212) Genitiv s navedenim prijedlozima često se može čuti u medijima:

- (158) *Asteroid promjera oko 600 metara u srijedu će proći vrlo **blizu Zemlje** (...)*
 (<http://www.24sata.hr/tech/nema-opasnosti-sutra-golemi-asteroid-prolazi-blizu-zemlje-520785>, 17. svibnja 2017.)
- (159) *Glasina nadalje kaže da se to nije svadjelo Rakitićevoj supruzi, koja je **kod kuće** ostala s dvoje malodobne djece i roditeljima (...)*
 (<http://www.jutarnji.hr/vijesti/crna-kronika/tko-je-napao-rakitica-i-njegovu-obitelj-ovih-osam-cinjenica-govori-nam-nitko/4562450/>, 17. svibnja 2017.)
- (160) ***Kraj nas** su htjeli posjesti muškarca i ženu, no on je odmah rekao da tu ne želi sjediti.* (<http://www.jutarnji.hr/viral/fun/par-odbio-sjesti-kraj-policajaca-u-restaurantu-oni-im-brilijantno-vratili/4524290/>, 17. svibnja 2017.)
- (161) *U znak sjećanja na žrtve napade u Manchesteru zagrebačke fontane **pored Nacionalne i sveučilišne knjižnice** dobile su konture britanske zastave.*
 (<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/zagreb-suosjeca-s-manchesterom-20170523>, 23. svibnja 2017.)

Blizina se također označuje i prijedlozima *nadomak* i *nadohvat*, što potvrđuju i sljedeći primjeri u genitivu s tim prijedlozima pronađeni u medijima:

- (162) *Pedesetak osječana **nadomak središta grada**, 500 metara od Konkatedrale, živi u 21. stoljeću bez potrebne infrastrukture.* (<http://radio.hrt.hr/radio-osijek/clanak/hdz-industrijska-cetvrt-bez-struje-i-vode/11623/>, 17. svibnja 2017.)
- (163) *U jesenskom i zimskom sivilu, prozorska daska s obiljem zelenog začinskog bilja zasigurno podiže raspoloženje, a ujedno nudi svježe arome **nadohvat ruke**.*
 (<http://republika.eu/novost/44627/tajna-uspjesnog-uzgoja-zacinskog-bilja-u-kuci>, 17. svibnja 2017.)

„Prijedlog *mimo* slaže se i s genitivom i s akuzativom, ali u suvremenome jeziku obično samo s genitivom, a znači kretanje pokraj nečega u suprotnome smjeru, voljno i kao promašaj.“
 (Raguž, 1997: 126) :

- (164) *Ruska svemirska agencija priopćila je da je dio satelita proletio **mimo međunarodne stanice**(...)*
 (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/svijet/clanak/id/161587/zalutali-komad-ruskog-satelita-proletio-mimo-iss-a>, 17. svibnja 2017.)

Od svih dosad navedenih prijedloga u ovome dijelu rada samo se prijedlog *blizu* može upotrijebiti u vremenskom značenju, a iznimno i vrlo rijetko i prijedlog *nadomak*:

- (165) *Mnoge pojave koje se povezuju s iskustvima **blizu smrti** mogu se logično objasniti.* (<https://www.tportal.hr/tehnolo/clanak/objasnjena-sva-iskustva-s-ruba-smrti-20110915>, 18. svibnja 2017.)

Vremensko se značenje u sličnim primjerima isprepliće s kvalitativnim:

- (166) *Sad sam **blizu pedesete** i iz mira prelazim u nemir.* (<https://www.vecernji.hr/showbiz/nives-ivankovic-osjecam-promjene-pedesete-su-pocetak-labudeg-pjeva-1147239>, 18. svibnja 2017.)
- (167) *Iako je **nadomak pedesete**, godina u kojima se mnoge glumice suočavaju s manjkom posla, Ksenija proživljava mali glumački preporod.* (<https://www.tportal.hr/magazin/clanak/nikad-nisam-osjecala-teret-godina-i-izgleda-zivim-po-svom-20151116>, 18. svibnja 2017.)

Genitiv s prijedlogom *kod* vrlo je čest i u vremensko-prigodnome značenju, no takva se uporaba toga prijedloga ne smatra preporučljivom („umjesto prijedloga *kod* preporučuje se prijedlog *pri* s lokativom“ (Silić, Pranjković, 2007: 213). Usprkos tomu, spomenuti su prijedložni izrazi vrlo česti u medijima:

- (168) *Limun je odlično prirodno sredstvo koje uspješno zamjenjuje razne kemikalije u kućanstvu, **pomaže kod čišćenja** (...)* (<https://www.tportal.hr/lifestyle/clanak/evosto-sve-mozete-uciniti-s-limunom-pa-ustedjeti-vrijeme-i-novac-20170414>, 18. svibnja 2017.)
- (169) (...) *... dodajući kako je žiri postrožio kriterije **kod ocjenjivanja** jer teško da će natjecateljima i šesti puta zaredom progledati kroz prste.* (<http://www.jutarnji.hr/spektakli/reality/video-zivcani-slom-na-setu-kulinarskog-showa-spicek-zgrozen-bas-su-me-raspalili-pojma-nemaju-kako-se-to-radi-a-jos-se-izmotavaju/5608411/>, 18. svibnja 2017.)
- (170) (...) *... no još više šokira što HZZO bolesnog dječaka upućuje **kod liječnika** koji već dulje vremena ne radi jer je - u mirovini.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/25105/hzzo-odobrio-terapiju-kod-lijecnika--u-mirovini>, 18. svibnja 2017.)

Posljednji je citat primjer nepravilne uporabe genitiva s prijedlogom *kod*. Rečenica bi bila točno napisana da je upotrijebljena imenica *liječnik* u dativu, a takva bi glasila: (...) *no još više*

šokira što HZZO bolesnog dječaka upućuje **liječniku** koji već dulje vremena ne radi jer je - u mirovini.

U razgovornom i publicističkom stilu genitiv s prijedlogom *kod* upotrebljava se i u posvojnome značenju, što pokazuju sljedeći primjeri pronađeni u medijima:

(171) *To je, recimo, plaća ortopeda kod nas.*
(<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/324008/kod-nas-ortoped-godisnje-zaradi-200-tisuca-a-u-americi-gotovo-tri-milijuna-kuna>, 18. svibnja 2017.)

(172) *Živjeli su sa mnom do početka devedesetih, potom kod oca u Madridu, a zatim svako na svoju stranu.* (<http://www.gloria.hr/arhiva/moja-neprezaljena-ljubav/5050826/>, 18. svibnja 2017.)

U istom značenju često se rabi i prijedlog *u* s genitivom:

(173) *To je zato jer u nas nije na cijeni pretjerano i slinavo izražavanje emocija.*
(<http://slobodnadalmacija.hr/dalmacija/split/clanak/id/143298/tonka-alujevic-u-nas-bi-se-reklo-izbalija-si-me>, 19. svibnja 2017.)

„Uz konkretne prostorne odnose prijedlog *kod* može imati i apstraktno prostorno (tj. dopusno) značenje“ (Barić i dr., 1999: 183), kao i prijedlozi *kraj* i *pored*, a primjeri genitiva s tim prijedlozima pronađeni u medijima jesu sljedeći:

(174) (...) *kod tolikih ljudi koji se još ne mogu vratiti ni u vlastitu kuću, jer je ili zauzeta ili neobnovljena, vi držite kako je kod vas baš sve neosporno* (...) (<http://slobodnadalmacija.hr/dalmacija/sibenik/clanak/id/200445/cpg/3,c> 19. svibnja 2017.)

(175) *Što god tko mislio o Todoriću, znali smo da je kraj tolikih inozemnih giganata Agrokora jedan od posljednjih dokaza nacionalne moći.*
(<https://www.vecernji.hr/premium/umjesto-novoga-ovrsnog-zakona-plenkovic-i-petrov-narodu-su-dali-bosanski-grb-1161913>, 19. svibnja 2017.)

(176) (...) *pored takvih nasilnika nije imao nikakvu šansu.*
(<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/crna-kronika/clanak/id/125147/opasna-metropola-val-nasilja-u-zagrebu-nose--maloljetnici>, 19. svibnja 2017.)

J. Silić i I. Pranjković kažu da prijedlog *mimo* s genitivom može doći i u ekskluzivnom značenju, tj. značenju isključivanja:

(177) *Novac je trošen mimo Zakona o proračunu, često iz političkih i propagandnih razloga.* (<http://www.index.hr/Vijesti/clanak/novo-sinjsko-poglavarstvo-hdz-trosio-novac-mimo-zakona/272691.aspx>, 19. svibnja 2017.)

3.13. Genitiv s prijedlozima *duž* (*uzduž*), *širo*m i *diljem*

Prijedlog *uz* (*duž*) rabi se za označavanje kretanja paralelnog s izduženim predmetom. Primjeri genitiva s tim prijedlogom pronađeni su i u medijima:

(178) *Ovakvo masovno pojavljivanje toksičnih algi tijekom ljeta nije do sada zabilježeno duž hrvatske obale.* (<http://www.index.hr/vijesti/clanak/toksicne-alge-duz-obale-izmedju-pule-i-poreca-moguce-i-alergijske-reakcije/836931.aspx>, 19. svibnja 2017.)

(179) *Mađarska je počela postavljati drugu ogradu uzduž svoje južne granice sa Srbijom (...)* (<https://hrvatska-danas.com/2017/02/27/madarska-je-pocela-postavljati-drugu-ogradu-uzduz-svoje-juzne-granice-sa-srbijom/>, 19. svibnja 2017.)

(180) *Ovo nije prvi put da Udruga Breza radi nešto kreativno, njihovih ruku djelo su bile i dobre poruke napisane uzduž promenade (...)* (<https://www.youtube.com/watch?v=EggyJ0RHpQg>, 9. lipnja 2017.)

„Prijedlog *širo*m znači prostiranje, protezanje po čitavoj širini (za veće prostore i prostranstva)“ (Raguž, 1997: 133)

(181) *Odjeća s njegovim natpisima na ćirilici bila je ogroman hit širom svijeta (...)* (<http://www.gloria.hr/moda/novosti/dodir-proslosti-i-buducnosti-u-suncanim-naocalama/5498555/>, 19. svibnja 2017.)

Sličnog je značenja i prijedlog *diljem*, samo što on pretpostavlja velika područja naseljena ljudima:

(182) *Uskrsne liturgije održavaju se i diljem pravoslavne Rusije, čak i u strogo čuvanim zatvorima, poput ovoga u blizini Nižnog Novgoroda.* (<http://vijesti.hrt.hr/383935/krscani-diljem-svijeta-slave-uskrs>, 20. svibnja 2017.)

3.14. Genitiv s prijedlogom *preko*

Prijedlog *preko* s genitivom primarno označuje prekomjesnost (translokalnost), tj. označuje da se predmet nalazi ili kreće poprijeko u odnosu prema drugome predmetu koji je obično izdužen. Osim toga, taj prijedlog može označavati da se predmet nalazi ili kreće iznad drugoga, u pravilu izdužena, predmeta. (Silić, Pranjković, 2007: 214) U medijima su, između ostalih, pronađeni sljedeći primjeri:

(183) *Unatoč različitim tumačenjima na terenu, vreća krumpira za vlastitu potrošnju može se prenijeti preko malograničnog prijelaza uz posebno rješenje Ministarstva poljoprivrede.*

(<http://slobodnadalmacija.hr/dalmacija/dubrovnik/clanak/id/209979/preko-granice-s-vrecom-krumpira-za-osobnu-potrosnju>, 20. svibnja 2017.)

(184) *Privremeni čelični most na gradilištu u Šangajusrušio se nakon što je preko njega pokušao prijeći kamion. (http://dnevnik.hr/vijesti/svijet/majstor-pokusao-prevesti-kamion-od-100-t-preko-mosta-s-ogranicenjem-od-15-t.html, 20. svibnja 2017.)*

(185) *Mliječni put vidi se kao sjajni pojas, trag koji se proteže preko neba. (http://www.slobodnadalmacija.hr/scena/mozaik/clanak/id/247125/s-lastovskog-huma-mozete-izbrojiti-sve-vidljive-zvijezde-mlijecne-staze, 20. svibnja 2017.)*

Genitiv s prijedlogom *preko* može označavati i pravac kretanja:

(186) *Vozač kamiona Navid B. rođen je 1993. i najvjerojatnije je u veljači preko Balkanske rute kao imigrant stigao u Njemačku (...)*
(<http://www.sloboda.hr/otkriveno-pakistanski-masovni-ubojica-iz-berlina-u-njemacku-stigao-preko-hrvatske-a-njemackoj-policiji-bio-poznat-kao-kriminalac/>, 20. svibnja 2017.)

Genitiv s prijedlogom *preko* izriče sredstvo samo ako je riječ o živome biću ili kakvoj ustanovi koja ima ulogu posrednika, a može imati i vremensko značenje uz imenice koje same po sebi znače kakav odsječak vremena (Barić i dr., 1999: 190), što je prikazano i u sljedećim primjerima:

(187) *Zapravo, taj je okršaj u Siriji već započeo, ali neizravno, odnosno preko posrednika. (http://www.novilist.hr/Vijesti/Svijet/Vodi-li-zaostravanje-medu-*

[velesilama-svijet-u-katastrofu-Rusija-i-SAD-vec-ratuju-ali-preko-posrednika](#), 20. svibnja 2017.)

(188) *Ako kaktuse malo ili uopće ne zalijevamo **preko zime**, oni u tom slučaju uglavnom žive u stadiju mirovanja (...)* (<http://slobodnadalmacija.hr/stil/kvadrat-po-mom/clanak/id/189357/sest-biljaka-koje-ce-prezivjeti-nemar-i-najgorih-ljenivaca>, 20. svibnja 2017.)

(189) *Kraće noćno spavanje od potrebnog može se kvalitetno nadoknaditi **preko dana** jedino u razdoblju 14.00-16.00 sati.* (<http://dnevnik.hr/vijesti/zdravlje/evosto-nedovoljno-sna-radi-organizmu.html>, 20. svibnja 2017.)

Prijedlog *preko* s genitivom može doći i u usporednom značenju, a rijetko se može upotrijebiti i u značenju uvjetovanosti ili izuzimanja. Primjeri pronađeni u medijima za ta dva značenja jesu:

(190) *S obzirom da **preko poloviceispitanika** bojlere popravlja samo kad se pokvare i skloni su angažirati neovlaštene servise (...)* (<http://www.24sata.hr/bojler-star-preko-15-godina-ima-svako-trece-kucanstvo-u-rh-450135>, 20. svibnja 2017.)

(191) *Samo **preko mene mrtva** proći će dalekovod preko moje kuće.* (<http://slobodnadalmacija.hr/dalmacija/split-zupanija/clanak/id/209849/dalekovod-ce-proci-preko-moje-kuce-samo-preko-mene-mrtva>, 20. svibnja 2017.)

D. Raguž još dodaje i način te višak vremena ili čega drugoga kao značenja prijedloga *preko* s genitivom:

(192) *Ima pravo na tri obroka koja će pojesti na brzinu i **preko volje** te nemiran san.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/misljenja/vijesti-i-konteksti/clanak/id/316521/blago-se-maturantima>, 12. lipnja 2017.)

(193) *(...) a publika je **preko dva sata** uživala uz omiljene pjesme koje su izveli uz podršku gostiju Saše Jakelića i Vokalista Salone.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/scena/drustveni-zivot/clanak/id/472741/klapacambi-odusevila-publiku-na-gripama-provjerite-kako-je-bilo-na-koncertu-povodom-dana-zena>, 12. lipnja 2017.)

3.15. Genitiv s prijedlozima *bez* i *osim*

J. Silić i I. Pranjković za prijedlog *bez* kažu da je svojevrsna „prijedložna negacija“, a da je njegovo osnovno značenje nepostojanje, odsutnost, lišenost čega. Sljedeći su primjeri genitiva s prijedlogom *bez* pronađeni u medijima:

- (194) *Ako je haljina bez rukava, uvijek imam sako.* (<http://www.gloria.hr/arhiva/moj-izbor-su-potpetice-od-sedam-centimetara/5046998/>, 20. svibnja 2017.)
- (195) *Golf je morao biti bez mane.* (<http://dnevnik.hr/vijesti/automotiv/video-precizne-kontrole-za-auto-bez-mane.html>, 20. svibnja 2017.)
- (196) *A Uskrs u Osijeku proteklih godina nezamisliv je bez Motozeka koji će najmlađe građane zabaviti i darivati u subotu 15. travnja.* (<https://www.youtube.com/watch?v=qUTDrs6WXTk>, 8. lipnja 2017.)

Genitivu s prijedlogom *bez* svojstveno je i uvjetno, tj. pogodbeno značenje:

- (197) *Vjerska zajednica, udruga, jedinica lokalne samouprave, trgovačko društvo ili druga domaća i strana pravna osoba može sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi pružati skrb izvan vlastite obitelji i bez osnivanja ustanove.* (<http://cenzura.hr/vijest/kako-brinemo-o-nasim-starijim-i-nemocnim-osobama/912>, 20. svibnja 2017.)

U *Hrvatskom jezičnom savjetniku* navedeno je da u razgovornome jeziku bilježimo germanizam *bez daljnjega* koji treba izbjegavati. Međutim, takav izraz ponekad se može pronaći u medijima:

- (198) *Bez daljnjega sam na Čačićевой strani.* (<http://sportske.jutarnji.hr/nogomet/ima-i-onih-koji-podrzavaju-cacicev-zabetonirani-popis-cemu-netko-novi-nemas-zapravo-koga-pozvati-za-desnog-bocnog-tko-je-ta-kvaliteta-za-vatrene/5796907/>, 12. lipnja 2017.)

Također navode da sintagmu *bez daljnjega* treba zamijeniti sljedećim: *bez pogovora, bez oklijevanja, odmah, svakako*.

Izuzimanje je primarno značenje genitivu s prijedlogom *osim*:

- (199) *U cijenu od 250 kuna osim sirove hrane uključena je i neograničena konzumacija craft piva s točionika.* (<http://www.gloria.hr/fokus/dogadjanja/kamo->

[za-novu-predlazemo-najlude-tulume-s-kojima-cete-zakoraciti-u-2017./5400983/](http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/461196/bulj-o-prodaji-hep-a-sve-osim-referenduma-bila-bi-nacionalna-izdaja),

20. svibnja 2017.)

(200) *Prodati HEP nitko nema pravo osim vlasnika, a to je hrvatski narod.*

([http://slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/461196/bulj-o-prodaji-](http://slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/461196/bulj-o-prodaji-hep-a-sve-osim-referenduma-bila-bi-nacionalna-izdaja)

[hep-a-sve-osim-referenduma-bila-bi-nacionalna-izdaja](http://slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/461196/bulj-o-prodaji-hep-a-sve-osim-referenduma-bila-bi-nacionalna-izdaja), 20. svibnja 2017.)

„Uz značenje izuzimanja prijedlog *osim* znači i pridruživanje“ (Barić i dr., 1999: 187):

(201) *Osim nove nastambe za merkate i vidre, proljeće je donijelo još tri novosti, i to*

u terariju. (<https://www.youtube.com/watch?v=IIfrsB2xEfg>, 11. lipnja 2017.)

3.16. Genitiv s prijedlozima *mjesto* (*umjesto*, *namjesto*) i *uime*

Prijedlog *mjesto* nastao je popredloženjem iste imenice, a „od sintaktičkih obilježja imenica popredloženjem gubi samostalnu ulogu u rečenici – iza nje obavezno dolazi kakva imenska riječ, u odnosu na koju *mjesto* ima prepozicionalni položaj, a pritom je i dalje jaka veza s glavnom riječju.“ (Ivanković, 2005: 212). D. Raguž u svojoj *Praktičnoj hrvatskoj gramatici* ističe da prijedlozi *mjesto*, *umjesto* i *namjesto* uz genitiv znače zamjenu, dok J. Silić i I. Pranjković navode da spomenuti prijedlozi označuju da se predmet nalazi na mjestu drugoga predmeta. U medijima su pronađeni sljedeći primjeri:

(202) *Odaberite zasađeno drvce umjesto klasičnog odrezanog i kasnije ćete ga moći*

presaditi u svoj vrt ili vratiti u rasadnik. ([http://www.gloria.hr/zivot/dizajn-i-](http://www.gloria.hr/zivot/dizajn-i-arhitektura/a-sada-nesto-sasvim-drugacije-za-vas-dom/5400535/)

[arhitektura/a-sada-nesto-sasvim-drugacije-za-vas-dom/5400535/](http://www.gloria.hr/zivot/dizajn-i-arhitektura/a-sada-nesto-sasvim-drugacije-za-vas-dom/5400535/), 21. svibnja 2017.)

(203) *Ponekad radije rabim latinsku riječ „paragraf“ namjesto hrvatske „članak“.*

([https://www.vecernji.hr/premium/kako-smo-dobili-arbitrazu-protiv-borata-koji-je-](https://www.vecernji.hr/premium/kako-smo-dobili-arbitrazu-protiv-borata-koji-je-tad-jednim-klikom-razmontirao-cijelu-kinematografiju-1155469)

[tad-jednim-klikom-razmontirao-cijelu-kinematografiju-1155469](https://www.vecernji.hr/premium/kako-smo-dobili-arbitrazu-protiv-borata-koji-je-tad-jednim-klikom-razmontirao-cijelu-kinematografiju-1155469), 21. svibnja 2017.)

(204) *Davor Gjenero prognozira da će umjesto Bože Petrova na čelo Sabora doći*

aktualni potpredsjednik Gordan Jandroković.

([http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/482924/umjesto-](http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/482924/umjesto-boze-petrova-sef-sabora-postaje-gordan-jandrokovic)

[boze-petrova-sef-sabora-postaje-gordan-jandrokovic](http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/482924/umjesto-boze-petrova-sef-sabora-postaje-gordan-jandrokovic), 21. svibnja 2017.)

„Prijedlog *uime* znači zastupanje.“ (Raguž, 1997: 129) Primjeri genitiva s tim prijedlogom pronađeni su i u medijima:

- (205) *Tijekom šezdeset godina koliko postojimo, nismo se naprimali nagrada - skromno je primijetio Prižmić **uime desetak (nazočnih) članova**, među kojima je bio i proslavljeni Stipe Božić (...)*
<http://www.slobodnadalmacija.hr/scena/mozaik/clanak/id/119720/oscar-humanosti-podijeljene-nagrade-dodir-dobrote-fotogalerija>, 21. svibnja 2017.)
- (206) *Bistrinu biciklijadu u Zadru **uime organizatora** najavili su Branko Ganzulić ispred Grada Zadra i Turističke zajednice grada Zadra (...)*
<http://www.gloria.hr/arhiva/bistrina-biciklijada-zadar-se-vraca-biciklu/5083481/>, 21. svibnja 2017.)

3.17. Genitiv s prijedlozima *putem*, *pomoću* i *posredstvom*

Osim genitivom s prijedlogom *preko* sredstvo se izražava i sekundarnim prijedlozima *putem*, *pomoću* te *posredstvom*. Takav genitiv označuje predmet koji služi kao sredstvo ili kao pomoć pri obavljanju kakve radnje. (Silić, Pranjković, 2007: 215) D. Raguž navodi da prijedlog *putem* znači sredstvo, odnosno način priopćavanja, prijedlog (*s*) *pomoću* da se nešto radi uz neku pomoć, a prijedlog *posredstvom* znači sredstvo, način, postupak, a zamjenjuje se prijedlogom *preko* ili konstrukcijom *uz pomoć* i sl. U medijima su pronađene sljedeće rečenice u genitivu s navedenim prijedlozima:

- (207) *Šesteronožnim robotom se upravlja **putem mobitela**, a ima nekoliko načina kretanja.* (<http://www.novilist.hr/Vijesti/Rijeka/Rijecka-startup-uspjesnica-Intel-zainteresiran-za-sesteronoznog-robot-a-kojim-se-upravlja-putem-mobitela>, 21. svibnja 2017.)

U knjizi *Govorimo hrvatski: jezični savjeti* ističe se da prijedlog *putem* u značenju sredstva u prenesenome smislu treba zamijeniti instrumentalom imenice uz koju stoji. (Dulčić, ur., 1997: 96) Rečenica iz prethodnog primjera prema tome bi trebala glasiti: *Šesteronožnim robotom upravlja se **mobitelom**, a ima nekoliko načina kretanja.*

- (208) *Potom višak sapunice skinite **pomoću vlažnih maramica**.* (<http://www.gloria.hr/arhiva/vratite-sjaj-starim-koznim-jaknama-i-torbama-trikovi-iz-kucne-radinosti/4885307/>, 22. svibnja 2017.)
- (209) *Netočna je tvrdnja kako je HDZ **posredstvom Millenium promocije** financirao vlastitu izbornu kampanju.* (<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/hdz-nije-posredstvom-millenium-promocije-financirao-vlastitu-izbornu-kampanju-20130503>, 22. svibnja 2017.)

Tako je i s poprijedloženim instrumentalom imenice *put*. Kadraa znači sredstvo (u prenesenom smislu), bolje ga je zamijeniti instrumentalom imenice, ističe se u Hrvatskoj gramatici (Barić i dr., 1999: 192). U medijima je pronađen sljedeći primjer:

(210) *Sudionici Natječaja pristaju, bez iznimke, da Priređivač može koristiti podatke ustupljene **putem Natječaja** (...)* (<http://www.jutarnji.hr/Promo/pravila-natjecaja-na-instagramu-the-circle/6072954/>, 12. lipnja 2017.)

Posljednja bi rečenica trebala glasiti: *Sudionici Natječaja pristaju, bez iznimke, da Priređivač može koristiti podatke ustupljenje **Natječajem** (...)*

3.18. Genitiv s prijedlogom *između*

Genitiv s prijedlogom *između* označuje predmet ili predmete kojima se s dviju ili više strana nalaze drugi predmeti. U medijima su pronađeni sljedeći primjeri:

(211) *Dugotrajni spor **između Hrvatske i Slovenije** u vezi naziva „teran“ za vino konačno je razriješen.* (<http://www.dnevno.hr/vijesti/hrvatska/razrijesen-spor-između-hrvatske-i-slovenije-istrijani-smiju-svoje-vino-nazivati-teran-1026775/>, 25. svibnja 2017.)

Genitiv s tim prijedlogom može imati i vremensko značenje, što dokazuju i sljedeći primjeri:

(212) *Ne čudi stoga što i na Pazaru ovih dana vlada gužva, jer Splićani u razdoblju **između Cvjetnice i Uskrsa** kupuju više cvijeća nego tijekom ostatka godine.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/split/clanak/id/306582/pazar-pun-svega-ne-stedi-se-pred-uskrs>, 25. svibnja 2017.)

(213) *Čelnik džihadističke skupine Islamska država u Libiji, Iračanin Abu Nabil, ubijen je u američkom napadu u noći **između petka i subote** (...)* (<https://www.vecernji.hr/vijesti/pentagon-u-americkom-napadu-ubijen-abu-nabil-celnik-is-a-u-libiji-1037604>, 25. svibnja 2017.)

3.19. Genitiv s prijedlozima *spram(naspram)*, *put*, *protiv*, *nasuprot(usuprot)*, *usprkos* i *unatoč*

Za razliku od D. Raguža koji u svojoj *Praktičnoj hrvatskoj gramatici* ističe kako prijedlog *spram* znači odnos ili usporedbu, J. Silić i I. Pranjković u *Gramatici hrvatskoga jezika* navode još i da taj prijedlog označuje okrenutost prema čemu, usmjerenost na što, a uz

prijedlog *spram* spominju i prijedlog *naspram*. Genitiv s prijedlozima *spram* i *naspram* također ima svoje mjesto u medijskom prostoru:

- (214) *Pri tome nadasve mislim na naslijeđenu tromost, inerciju i načelnu odbojnost spram svih ozbiljnijih promjena.* (<http://www.jutarnji.hr/arhiva/obranit-ce-nas-reforme-a-ne-panika/3923088/>, 25. svibnja 2017.)
- (215) *18.000 kilometara ništa je naspram ponosa koji osjećam dok nosim dres svojih predaka.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/sport/ostalo/clanak/id/483517/putuju-i-po-18000-kilometara-to-je-nista-naspram-ponosa-koji-osjecam-dok-nosim-dres-svojih-predaka>, 26. svibnja 2017.)

Prijedlog *put* kao i prijedlog *spram* označuje usmjerenost, ali pretpostavlja kretanje jednog predmeta prema drugome:

- (216) (...) *Jadrolinijin je „Bartol Kašić” s Lastova put Splita krenuo 26 minuta kasnije.* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/more/vijesti/clanak/id/471650/bartol-kasic-od-lastova-do-splita-plovio-dulje-nego-sto-su-trajali-castrovi-govori-nedacama-koje-su-snasle-očajne-putnike-nije-bilo-kraja>, 26. svibnja 2017.)

D. Raguž za prijedlog *protiv* jednostavno navodi da je izraziti prijedlog za suprotnost, što potvrđuju sljedeći primjeri u genitivu s tim prijedlogom:

- (217) *Nije lako podnijeti tužbu protiv svoje tvrtke.* (<http://www.24sata.hr/pametnakunaa/magdalena-udjbinac-pobijedila-sam-u-sporu-protiv-poslodavca-259745>, 26. svibnja 2017.)
- (218) *Povećan unos vode u organizam i konzumacija namirnica bogatih vlaknima doprinijet će borbi protiv izgledanarančine kore.* (<http://www.gloria.hr/ljepota/tijelo/hrana-koju-celulit-ne-voli-jednostavni-recepti-koji-ce-oguliti-narancinu-koru/5993396/>, 26. svibnja 2017.)

J. Silić i I. Pranjković slažu se s D. Ragužem da se prijedlog *nasuprot* često upotrebljava s genitivom, iako jezična norma izričito propisuje njegovo mjesto uz dativ. Primjere prijedloga *nasuprot* uz genitiv u značenju suprotstavljenosti dvaju ili više predmeta moguće je pronaći i u medijima:

- (219) *Na travnjaku usred četverotračna bulevara nasuprot vladine zgrade, prosvjednici su kampirali u ponedjeljak ujutro u pedesetak šatora (...)*

(<http://www.index.hr/black/clanak/nasuprot-zgrade-makedonske-vlade-podignuto-pedesetak-prosvjednickih-satora/820565.aspx>, 27. svibnja 2017.)

(220) (...) *pa treba izbjegavati postavljanje ogledala nasuprot ulaznih vrata ili prozora.*

(<http://slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/300327/categoryid/38/najljepsi-ukras-doma-15-ogledala-uz-koja-ce-svaka-prostorija-zablistati>, 27. svibnja 2017.)

Prijedlozi *usprkos* i *unatoč* prema pravilu također dolaze uz dativ, a prijedlog *unatoč* moguće je medijima pronaći i uz genitiv u značenju suprotnosti i protivljenja:

(221) *Unatoč nastojanja predstavnika radnika i hrvatskih branitelja u Nadzornom odboru kutinske Petrokemije da Vlada povuče prijedlog (...) (<https://www.vecernji.hr/biznis/smijenjeni-clanovi-uprave-petrokemije-506335>, 27. svibnja 2017.)*

Iako je navedeno da se i prijedlog *usprkos* često upotrebljava uz genitiv, takav primjer nije pronađen u medijima.

3.20. Genitiv s prijedlozima *zbog*, *uslijed* i *radi* (*zaradi*, *poradi*)

Dok D. Raguž za prijedloge *zbog* i *uslijed* kaže da su to prijedlozi koji označuju uzrok, J. Silić i I. Pranjković dodaju da je *zbog* općeuзročni prijedlog, a *uslijed* uglavnom dolazi uz imenice koje označuju nešto nepoželjno ili nepovoljno. D. Raguž još ističe da je na mjesto prijedloga *uslijed* bolje upotrijebiti prijedlog *zbog*. U medijima se javljaju sljedeći primjeri genitiva s tim prijedlozima:

(222) *Na kraju je zbog halucinacija proveo dva tjedna u psihijatrijskoj bolnici.* (<http://www.gloria.hr/magazin/daniel-day-lewis-prekrseno-obecanje/5972051/>, 28. svibnja 2017.)

(223) *To je vrlo uznemirujuće jer zbog jačine vatre službe nisu mogle doći do vrha zgrade.* (<http://www.24sata.hr/news/pakleni-toranj-u-londonu-ona-je-bacila-dijete-s-desetog-kata-528624>, 14. lipnja 2017.)

(224) *Navodi se i kako operativna dobit iznosi 79 milijuna kuna, što je 4,7 posto manje nego u istom razdoblju prošle godine uslijed izostanka jednokratnih efekata od transakcija prodaje vrijednosnih papira.* (<http://www.jutarnji.hr/biznis/tvrtke/dobit-hpb-a-pala-gotovo-90-posto-zbog->

[skoka-troskova-rezervacija-uslijed-izlozenosti-prema-agrokoru/5971636/](http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/259518/jean-gracia-u-splitu-eaa-spremna-pomoci-razvoju-hrvatske-atletike), 28. svibnja 2017.)

„Genitiv s prijedlogom *radi* ili njegovim, danas ponešto zastarjelim, inačicama *zaradi* i *poradi*, označuje cilj ili namjeru“ (Silić, Pranjković, 2007: 218), što dokazuju i sljedeći primjeri:

(225) *Europska atletska federacija spremna je surađivati s Hrvatskim atletskim savezom radi napretka atletike u Hrvatskoj* (...) (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/259518/jean-gracia-u-splitu-eaa-spremna-pomoci-razvoju-hrvatske-atletike>, 28. svibnja 2017.)

(226) *Šibensko/kninski župan Goran Pauk, kako je ranije i obećao, započeo je s obilaskom općina i gradova poradi izrade Razvojne strategije županije* (...) (<http://www.slobodnadalmacija.hr/dalmacija/sibenik/clanak/id/262229/pauk-zapocao-s-obilaskom-opcina-i-gradova-poradi-izrade-razvojne-strategije-zupanije>, 28. svibnja 2017.)

Genitiv s prijedlogom *zaradi* nije pronađen u medijima. U *Gramatici hrvatskoga jezika* navedeno je da se genitiv s prijedlogom *radi* često rabi i u značenju uzroka, iako se takva uporaba ne preporučuje. D. Raguž se također slaže s tom tvrdnjom: „Često se krivo upotrebljava i za značenje uzroka, za koji služi *zbog*.“ (Raguž, 1997: 132) U medijima je češća pogrešna uporaba genitiva s prijedlogom *radi*:

(227) *Zajednički ih se optužuje da su ubili Jadranku Podgoršek na krajnje podmukao način iz koristoljublja i radi pohlepe.* (<http://www.jutarnji.hr/vijesti/crna-kronika/peglali-ukradene-kartice-dok-je-zrtva-umirala-u-stanu.-sisacki-trovaci-sutkinji-su-rekli-nismo-krivi/3110972/>, 28. svibnja 2017.)

(228) *Ako Merkelova ima snage da radi špijuniranja na red pozove Obamu i Camerona i zbog policijske brutalnosti izriba Erdogana, radičega bi se plašila sve svoje misteriozne primjedbe javno izreći Milanoviću i Josipoviću?* (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/205278/komentar-danka-plevnika-politicari-se-brinu-za-sebe-a-ne-za-parade>, 28. svibnja 2017.)

U posljednjem primjeru uočene su čak dvije nepravilne uporabe prijedloga *radi*, umjesto kojega, kao što je i zapisano na jednom mjestu u rečenici, treba stajati prijedlog *zbog*.

3.21. Genitiv s prijedlogom *glede*

Prijedlog *glede* s genitivom spominju autori *Hrvatskog jezičnog savjetnika* te J. Silić i I. Pranjković u svojoj *Gramatici hrvatskoga jezika* govoreći da taj prijedlog označuje čistu relaciju, što znači da se predmet na bilo koji način tiče drugoga predmeta. Primjeri uporabe tog prijedloga s genitivom pronađeni su i u medijima:

- (229) *Turski premijer Tayyip Erdogan kritizirao je u subotu Vijeće sigurnosti UN-a zbog nedjelovanja **glede Sirije** rekavši da to tijelo u kojemu su svjetske supersile ponavlja greške* (...) (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/svijet/clanak/id/182224/erdogan-kritizira-un-zbog-inertnosti-glede-sirije-i-tragedije-koja-traje-20-mjeseci>, 28. svibnja 2017.)
- (230) *Ali dok valjda nema poznate osobe ni medija koji se nisu oglasili **glede kontroverzne Nobelove nagrade*** (...) (<http://www.gloria.hr/magazin/bob-dylan-nobelovac-rock-generacije/5214335/>, 2. lipnja 2017.)

3.22. Genitiv s prijedlozima *prigodom, prilikom i povodom*

D. Raguž za prijedloge *prigodom* i *prilikom* kaže da znače vrijeme, prigodu, okolnost, a da prijedlog *povodom* jezična norma odbacuje te traži zamjenu prijedložnim izrazom *u povodu* ili *prigodom*. J. Silić i I. Pranjković, kao i autori *Hrvatskog jezičnog savjetnika* za prijedlog *povodom* ne kažu da je njegova uporaba neispravna, već samo da se umjesto toga prijedloga može rabiti i prijedlog *u povodu*. Osim toga J. Silić i I. Pranjković navode da prijedlog *povodom* ima u doslovnu smislu vremensko-uzročno značenje te da se takvo značenje obično naziva uzrokom povoda. U medijima su pronađeni sljedeći primjeri:

- (231) *Prigodom Dana zaštitnika grada Osijeka, svetih Petra i Pavla, osječki gradonačelnik tradicionalno je ugostio predstavnike gradova prijatelja Osijeka.* (<http://www.glas-slavonije.hr/170731/3/Prijateljstvo-s-Nitrom-Osijek-njeguje-punih-15-godina/t/prigodom>, 5. lipnja 2017.)
- (232) *S jedne strane, ljudi, kapital i poduzeća postaju sve izbirljiviji **prilikom odabira** destinacija za ulaganja* (...) (<https://www.vecernji.hr/vijesti/ne-smijemo-dati-da-nas-drugi-etiketiraju-1172493>, 5. lipnja 2017.)

- (233) **Povodom Svjetskog dana izbjeglica**, u Zagrebu su volonteri „Centra za mirovne studije“ (...) organizirali prosvjednu akciju „Izbjegni smrt“. (<http://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/277393/volonterska-akcija-izbjegni-smrt-povodom-svjetskog-dana-izbjeglica>, 5. lipnja 2017.)
- (234) **Povodom otvaranja** ovog studijskog programa Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti u petak u 9 sati organizira revijalnu utrku (...) (<https://www.youtube.com/watch?v=ojDX6FA-iLk>, 10. lipnja 2017.)
- (235) **U povodu početka** mjeseca Ramazana i ramazanskog posta predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović uputila je u subotu poruku (...) (<http://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/predsjednice-poslala-poruku-u-povodu-pocetka-mjeseca-ramazana-i-ramazanskog-posta/6138191/>, 5. lipnja 2017.)

4. Zaključak

Genitiv je padež koji s prijedlozima najčešće označuje prostor, vrijeme, suprotnost, dopusnost i posvojnost. Najtipičniji i najbliži temeljnom značenju genitiva jest prijedlog *od* koji, uz prijedlog *do*, ima najveći broj značenja, a neka su od njih značenje *ablativnosti, otklanjanja, načina, uzroka, uspoređivanja, kvalitativnosti, adlokalnosti, granične direktivnosti* te značenje *izuzimanja*. U medijima je bilo moguće pronaći gotovo sve prijedloge koji dolaze s genitivom. Međutim, oni koji su stilski obilježeni u medijima su rijetkost te se ti prijedlozi mogu pojaviti još samo u književnim djelima, osobito onim starijima. Takvi su primjerice prijedlozi *čelo* i *zaradi*. Kod nekih se prijedloga, kao što su *nadno, udno* i *zavrh* uočava da nije došlo do potpunoga poprijedloženja prijedložnoga izraza, tj. medijski jezik pokazuje da nije riječ o prijedlozima, nego o prijedložnim izrazima. Kod prijedloga *usred* i *nasred* također se uočava da poprijedloženje nije provedeno u potpunosti. Prijedlozi *niže, navrh, onkraj* i *glede*, iako stilski obilježeni, pronađeni su u medijima. Takvi, obilježeni, prijedlozi većinom su pronađeni na internetskom portalu *slobodnadalmacija.hr*. Iako bi mediji trebali biti primjer pravilnog pisanja i govorenja, primjeri u ovome radu svjedoče da tomu nije uvijek tako. Primjerice, u rečenicama koje sadrže genitiv s prijedlogom *s(a)* nije rijetkost pogrešno upotrijebljen navedeni prijedlog. Isto tako, prijedlog *ispred* često se upotrebljava kao zamjena prijedlogu *uime*. Također je još uvijek česta sinonimna uporaba prijedloga *tijekom* i *tokom*, iako norma pravilnom propisuje uporabu prijedloga *tijekom*. Prijedlog *radi* koji se rabi u značenju namjere te prijedlog *zbog* koji dolazi u značenju uzroka također se ponekad u medijima pogrešno upotrebljavaju, pa tako postoje rečenice u kojima se uzrok izriče prijedlogom *radi*, a namjera prijedlogom *zbog*. Međutim, češće se prijedlog *radi* upotrebljava u značenju uzroka. Može se zaključiti da mediji u odnosu na normu hrvatskoga jezika u građi koja se istraživala često griješe.

5. Izvori

1. cenzura.hr
2. dnevnik.hr
3. www.dnevno.hr
4. www.glas-slavonije.hr
5. www.gloria.hr
6. hrvatska-danas.com
7. www.index.hr
8. www.jutarnji.hr
9. medjimurje.hr
10. net.hr
11. www.novilist.hr
12. www.poslovni.hr
13. radio.hrt.hr
14. www.radioslatina.hr
15. republika.eu
16. www.sloboda.hr
17. www.slobodnadalmacija.hr
18. www.tportal.hr
19. www.vecernji.hr
20. vijesti.hrt.hr
21. www.youtube.com
22. www.24sata.hr

6. Literatura

1. Barić, Eugenija i dr. 1995. *Hrvatska gramatika*, Školska knjiga, Zagreb
2. Barić, Eugenija i dr. 1999. *Hrvatski jezični savjetnik*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Školske novine, Zagreb
3. Blagus Bartolec, Goranka. 2013. *Ispred, iza, u i oko – gdje sve mogu doći prijedlozi*. Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje 39/2, 361-376
4. Dulčić, Mihovil. 1997. *Govorimo hrvatski: jezični savjeti*, Naprijed, Zagreb
5. Ham, Sanda. 2009. *Školska gramatika hrvatskoga jezika*, Školska knjiga, Zagreb
6. Hudeček, Lana; Kereković, Snježana; Mihaljević, Milica. 2016. *Skupine imenica + imenica u genitivu i pridjev + imenica u znanstvenom nazivlju*. Jezikoslovlje 17.1-2, 145-168
7. Korajac, Aida, Salak, Tanja. 2012. *Sok od jabuke ili sok od jabuka? – gradivni genitiv imenica koje znače voće i povrće*. Lahor 14, 221-236
8. Kovačević, Barbara; Matas Ivanković, Ivana. 2007. *Parni prijedlozi*. Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje 33, 245-261
9. Matas Ivanković, Ivana. 2005. *Mjesto/umjesto/namjesto*. Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje 31, 211-227
10. Matas Ivanković, Ivana. 2016. *Složeni prijedložni izrazi*. Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje 42/2, 543-562
11. Raguž, Dragutin. 1997. *Praktična hrvatska gramatika*, Medicinska naklada, Zagreb
12. Silić, Josip, Pranjković, Ivo. 2007. *Gramatika hrvatskoga jezika*, Školska knjiga, Zagreb
13. Simeon, Rikard. 1969. *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva A-O*, Matica hrvatska, Zagreb
14. Simeon, Rikard. 1969. *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva P-Ž*, Matica hrvatska, Zagreb
15. Težak, Stjepko, Babić, Stjepan, 2009. *Gramatika hrvatskoga jezika*, Školska knjiga, Zagreb
16. Veber Tkalčević, Adolfo. 1859. *Skladnja ilirskoga jezika*, pretisak: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Čakovec, 2005.